

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

01253

ROK III 17 WRZ 1951 19 5 1
Nr. 21(24)

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y
/ważniejsze informacje/

I. POLITYKA GOSPODARCZA		str.
Związek Radziecki	Nowe formy pracy.....	1
Albania	Mechanizacja kopaln	3
Bułgaria	Nowe gałęzie przemysłu	4
Chińska Republika Ludowa	Dalszy wzrost stopy życiowej ludności	5
Czechosłowacja	Braterskie współzawodnictwo w handlu zagranicznym.....	8
Węgry	Budowa nowego miasta przemysłowego	10
	Nowe żądania amerykańskie przyczyna dalszych rozdzwie- ków w obozie wojny	14
Dania	Spadek eksportu produktów rolnych	17
Francja	Handel zagraniczny w lipcu	18
Niemcy Zachodnie	Groźna konkurencja dla rynków brytyjskich	21
Wielka Brytania	Bilans płatniczy w I półroczu	27
Włochy	Skutki Planu Marshalla	31
Związek Połudn. Afrykański	Handel zagraniczny w pierwszym półroczu br.	33
Argentyna	Nowy program gospodarczy	34
Egipt	Nacisk ekonomiczny Stanów Zjednoczonych	36
Indie	Sytuacja gospodarcza	37
Japonia	Wzrost konkurencji japońskiej na rynkach Południowo- Wschodniej Azji i Afryki	38
Kuba	Dławienie gospodarki przez monopole amerykańskie	40
Pakistan	Handel zagraniczny w czerwcu i w pierwszym półroczu 1951r.	41
II. UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE		49
III. REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH		55
IV. C ł A		61

Z a ł a c z n i k i

1. Międzynarodowa współpraca gospodarcza środkiem utrwalenia pokoju
2. Wyciąg zbrojeń i życie gospodarcze Wielkiej Brytanii w I półroczu 1951 r.

Redakcja i administracja :

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr. 35, tel. 8 - 98 - 90

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje Obozu pokoju

Z W I A Z E K R A D Z I E C K I

Osiągnięcia kochłóżników Gruzji

Dzienniki moskiewskie zamieściły meldunek, złożony Stalinowi przez kęchozy i sowchozy Gruzji. Pracownicy rolni Gruzji donoszą, że wykonali przedterminowo w 100% państwowy plan dostaw zboża /oprócz kukurydzy/. Plan dostaw pszenicy wykonano w 101,5%. W roku bieżącym dostarczono państwu o 1.883.000 pudów pszenicy więcej, niż w r.1950. Dostawa zboża dla państwa trwa.

Sukcesy przemysłu spożywczego

Przemysł spożywczy w Z.S.R.R. osiągnął w pierwszym półroczu br. znaczne sukcesy. Plan produkcyjny został wykonany w 104,8%. Produkcja cukru wzrosła o 22%. konserw o 26%. owoców suszonych o 125%. wina 22%. herbaty o 28%.

Rozwój Republiki Mołdawskiej

Radziecka Republika Mołdawska pomyślnie wykonała swój plan pięcioletni. Poziom produkcji przemysłowej przewidzianej na rok 1950 został osiągnięty o rok wcześniej. W nowojennym planie pięcioletnim przemysł tej republiki rozpoczął produkcję nowych maszyn jak: motory spalinowe, czerpadła odśrodkowe, piły do cięcia kamieni, urządzenia gazowe i wiele innych. W roku 1950 wyprodukowano o 440% więcej energii elektrycznej niż w r.1940. Produkcja wina w porównaniu do okresu przedwojennego zwiększyła się o 14%. konserw o 70%, tłuszczu roślinnego i mięsa - prawie o 100%.

Kilkakrotnie zwiększyła się produkcja tłuszczów zwierzęcych. Pomyślne wyniki osiągnęła również Republika w rozwoju rolnictwa. Ogólne zbiory zbóż przekroczyły w roku ubiegłym poziom przedwojenny o 17%, przy czym zaznaczyć należy, że produkcja samej tylko pszenicy wzrosła prawie o 150%. Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych została powiększona w planie pięcioletnim o 42%, odbudowano wszystkie winnice i sady, a na przestrzeni przeszło 16.000 ha wysadzono nowe krzaki i drzewa owocowe oraz całe winnice.

Nowe formy pracy

W Związku Radzieckim rozwinęło się na szeroką skalę współzawodnictwo socjalistyczne, które jest jedną z metod budowy socjalizmu i zarazem potężnym źródłem wydajności pracy i dobrobytu mas pracujących.

Główną rolę w rozwoju współzawodnictwa socjalistycznego grają inżynierowie i technicy zorganizowani w klubach inżynieryjno-technicznych. Kluby te stanowią swoistą formę inicjatywy społecznej radzieckiej inteligencji technicznej, organizując w doskonały sposób tworzącą współpracę pracowników naukowych i technicznych z robotnikami. Większość członków tych klubów to inżynierowie i technicy. W skład ich wchodzi także pewna liczba pracowników naukowych i około 5% robotników - racjonalizatorów z produkcji. Jednym z podstawowych zadań klubów techniczno-inżynierskich jest rozpracowywanie i upowszechnianie nowych metod produkcyjnych, nowych osiągnięć techniki. Pomiędzy radzieckimi inżynierami i technikami rozwinęło się na szeroką skalę współzawodnictwo socjalistyczne w upowszechnianiu nowych metod technicznych. Współzawodnictwie tym bierze udział 45.000 członków klubów. W ubiegłym roku podpisali oni zobowiązanie uzyskania ponadplanowych oszczędności w sumie 750 milionów rubli przez wprowadzenie najrozmaitszych pomysłów racjonalizatorskich. Zobowiązanie to przyniosło przeszło jeden miliard rubli oszczędności.

Zasadniczą tendencją postępu technicznego w Związku Radzieckim jest mechanizacja produkcji, która jest jednym z najważniejszych czynników w zwiększeniu wydajności pracy, a głównie w usuwaniu cięższych prac fizycznych. W przemyśle drzewnym została opracowana taśmowa organizacja pracy przy wyrębie lasów i transporcie za pomocą całkowitej mechanizacji wszystkich podstawowych procesów. Nowy system umożliwia zwiększenie wydajności prawie trzykrotnie i skróci cykl produkcji z dwóch - trzech miesięcy do półtora - dwóch dni.

W ostatnich latach wprowadzono do produkcji dużo różnych urządzeń specjalnych, zastępujących cięższą pracę fizyczną. Tak np. skonstruowano oryginalne urządzenie dla mechanicznego opróżniania samochodów ciężarowych z ładunków sypkich oraz urządzenie dla załadunku buraków. Dzięki użyciu tego urządzenia przy zbiorze buraków w Ukraińskiej SRR zaoszczędzono sumę 16 mln. rubli.

Wielkie sukcesy osiągnęły kluby techniczno-inżynierskie w dziedzinie pełnego wykorzystania maszyn. Duże znaczenie praktyczne mają również projekty oszczędności surowca, paliw i energii elektrycznej. Bardzo poważnym zadaniem tych klubów jest organizowanie wymiany doświadczeń produkcyjnych. Na specjalnie zwoływanych w tym celu konferencjach inżynierowie i technicy, naukowcy i przodownicy pracy wymieniają doświadczenia i rozpowszechniają jednocześnie doświadczenia racjonalizatorów produkcji. Rola klubów techniczno-inżynierskich w Związku Radzieckim jest bardzo

poważna i w znacznym stopniu przyczynia się do wzrostu produkcji i obniżki cen.

Transporter pneumatyczny - gigant

Przedownioy pracy kalinińskich zakładów przemysłowych w Moskwie kończą obecnie obróbkę ostatnich części do olbrzymiego transportera pneumatycznego, zastępującego pracę 25.111 robotników. Ta gigantyczna maszyna zostanie w najbliższym czasie przesłana na budowę kanału Wołga-Don.

A L B A N I A

Mechanizacja kopalń

W okresie planu dwuletniego /1949-1950/ zainwestowano w mechanizację kopalń albańskich 836 mln. leków. Do niedawna w kopalniach albańskich praca prowadzona była niezwykle prymitywnymi metodami. Węgiel, chrom, miedź, i asfalt były wydobywane prawie wszędzie przy pomocy kilofów. Kapitałiści zagraniczni, którzy byli właścicielami kopalń nie wprowadzali koniecznych inwestycji. Dziś wszystko uległo kompletnej zmianie. Prawie wszędzie miejsce kilofów zajęły nowoczesne świdry pneumatyczne. Przenosi się instalacje transporterów w kopalniach a ładowanie węgla na samochody ciężarowe ulega również mechanizacji. Kopalnie alufu w Selenici otrzymały ostatnio ze Związku Radzieckiego silne kompresory elektryczne. W Selenici i w innych kopalniach instalowane są pompy motorowe do wypompowywania wody z kopalń. W kopalniach chromu w Rubiku zainstalowano urządzenia transportowe, które umożliwiły transportowanie dwukrotnie większych ilości. Huty miedzi w Rubiku zostały powiększone, dzięki czemu podwoiła się ich wydajność. W przyszłości wykorzystanie energii elektrycznej w kopalniach węgla, chromu i asfaltu będzie w porównaniu z rokiem 1950 zwiększone prawie dwa i pół razy.

Powstanie nowych spółdzielni produkcyjnych

Do Ministerstwa Rolnictwa Albańskiej Republiki Ludowej wpłynęło kilka podań od rolników, którzy proszą o udzielenie im zezwolenia na założenie spółdzielni produkcyjnych. Jest to wynikiem wielkich osiągnięć już istniejących spółdzielni, które w b.r. rozdzieliły pomiędzy członków o 12.5% więcej produktów rolnych niż w r. ubiegłym.

Hodowla bydła

Rząd albański poświęca dużo uwagi racjonalnej hodow-

li bydła. Pomimo znacznych zniszczeń wojennych stan bydła przekroczył o 15% pogłowie przedwojenne, przy czym ilość świń wzrosła o 137%, a mułów o 32%. Duże znaczenie przywiązuje się do ulepszenia rasy bydła. Utworzono 34 stacje kopulacyjne oraz naukowy ośrodek selekcji zootechnicznej, który opierając się na doświadczeniach radzieckich, pomyślnie dokonuje prac nad skrzyżowaniem krajowej rasy bydła z rasami zagranicznymi.

B U Ł G A R I A

Nowe gałęzie przemysłu.

Przemysł energetyczny jest jedną z najmłodszych gałęzi bułgarskiej gospodarki narodowej. Powstał on dopiero przed kilku laty, rozwija się jednak bardzo szybko i osiąga znaczne wyniki. W krótkim stosunkowo okresie czasu zostały wybudowane w kraju wielkie zakłady przemysłowe im. Woroszyłowa i Kolarowa, produkujące: aparaty radiowe, motory elektryczne, aparaty telefoniczne, wentylatory i inne aparaty i urządzenia elektryczne. W pierwszym półroczu uruchomiono produkcję 48 nowych rodzajów skomplikowanych aparatów elektrycznych jak: aparaturę lekarską, transformatory wysokiego napięcia, radiowe urządzenia wzmacniające i wiele innych.

Wzrost handlu uspołecznionego

W Bułgarii rozwija się pomyślnie handel państwowy i spółdzielczy. Sektor prywatny w handlu odgrywa obecnie znaczenie drugorzędne.

W pierwszym półroczu roku bieżącego handel państwowy wykonał plan w 111%. Obroty handlowe w miastach zwiększyły się w tym okresie o 25%.

W lipcu plan obrotu towarowego również został przekroczony. W porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie obniżone zostały koszty własne. Np. w handlu detalicznym koszty te w pierwszym półroczu zmniejszyły się o 14%.

Stale rozszerza się asortyment towarów i wzrasta poziom obsługi klientów. W kraju powstają setki wzorowych sklepów. Ministerstwo Handlu Wewnętrznego planuje powiększenie liczby sklepów jeszcze w roku bieżącym o dalszych 105%.

Sukcesy transportu samochodowego

Według doniesień bułgarskiej agencji telegraficznej ogólna długość linii autobusowych w Bułgarii powiększyła się o 85%, czyli o 10.727 klm. W samym tylko okręgu rodo-

pskim uruchomiono 15 linii autobusowych, łączących 131 osiedli, a w Dobrudży - 27 linii, łączących 323 wsie. Przed rokiem 1944 linie autobusowe wogóle tam nie istniały.

CH I N S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Konfiskata majątku amerykańskich towarzystw naftowych

Szanghajski wojskowy Komitet Kontrolny zdecydował, by w interesie państwa uległ konfiskacie majątek trzech amerykańskich firm "Standard Vacuum Oil Co", "Caltex Oil Co" i "Cathay Oil Co". Wszystkie zapasy nafty, które posiadały te towarzystwa na terenie Chin, podlegają przymusowemu wykupowi. Konfiskacie nie uległy jedynie budynki administracyjne centralnych urzędów filii i agencji sprzedaży tych towarzystw.

Dalszy wzrost stopy życiowej ludności

Stoła życiowa chłopów chińskich stale się podnosi. Rząd ludowy corocznie udziela chłopom pomocy w postaci pożyczek pieniężnych, nasion, nawozów sztucznych, maszyn itd.

Centralny rząd ludowy zwraca szczególną uwagę na sprawę poprawy bytu chłopów w rejonach uprawy bawełny.

Gazeta "Żenminzibao" donosi, że w prowincji Szańsi chłopci otrzymują 4.5 do 6.5 kg ziarna za każde 1/2 kg bawełny oddane państwu. Prócz tego, państwowe przedsiębiorstwa handlowe zaopatrują chłopów w zamian za bawełnę w artykuły pierwszej potrzeby po niskich cenach, jak również w nawozy sztuczne i nasiona. Coroczny dochód robotników pracujących przy produkcji bawełny, wzrósł w porównaniu do poziomu przedwojennego o 40%. Z każdym rokiem powiększają się w kraju zbiory bawełny. Już w roku ubiegłym przewyższyły one poziom przedwojenny, w tym zaś roku powinny one wzrosnąć o dalszych 25%.

Spółdzielnie wiejskie dokonują znacznych prac w dziedzinie zaopatrywania chłopów pracujących przy produkcji bawełny w towary pierwszej potrzeby. Liczba ich wzrasta z każdym dniem. Gazeta "Szańsizibao" podała do wiadomości, że w samym tylko rejonie Juczen prowincji Szańsi otwiera się 60 nowych spółdzielni wiejskich dla obsługiwanie chłopów.

Dziennik "Żenminzibao" pisze, że obecnie chłopci mają możliwość sprzedawania do 80% produkcji swego gospodarstwa, w następstwie czego wzrosła zdolność nabywcza ludności wiejskiej.

W wielu miejscowościach prowincji Szangtung, Hupe, Henan i innych, zorganizowane zostały w ostatnich miesiącach duże targi, które przyczyniły się do wzmocnienia więzi

miasta ze wsią.

W celu przyjsia z pomocą chłopom przy sprzedaży ich artykułów utworzone w Chinach Północno-Wschodnich około 2000 państwowych towarzystw handlowych. W roku bieżącym wzrosły dokonywane przez państwo zakupy produktów rolnych. Np. w prowincji Cencsjan towarzystwa państwowe zakupiły w maju b.r. dziesięciokrotnie więcej produktów rolnych niż w tym samym okresie ub.r. Szybki rozwój handlu wewnętrznego nie tylko sprzyja wzrostowi siły nabywczej chłopów i umożliwia im nabycie większej ilości towarów przemysłowych, lecz również wzmacnia sojusz klasy robotniczej i chłopów. Przemysł ma zapewnione dostateczne zapasy surowców i produkuje więcej towarów dla wsi.

Zwiększają się również dochody ludności w okręgach przemysłowych. Na przykład w Chinach Północno-Wschodnich płaca robotników w niektórych przedsiębiorstwach wzrosła trzykrotnie od czasu powstania władzy ludowej.

Przewiduje się, że zdolność nabywcza ludności Chin Północno-Wschodnich w II półroczu zwiększy się o dalszych 40% w porównaniu z I półroczem br.

Rząd ludowy Chin wykazuje ciągłą troskę o podniesienie poziomu życiowego robotników transportowych i portowych. Tak np. w portach zlikwidowano stary sytem werbunku, dzięki któremu przedsiębiorcy w sposób monopolistyczny rozporządzali pracami transportowymi i dokerskimi, zagarniając do własnej kieszeni 70% zarobku robotników. Obecnie praca robotników portowych w ponad 20000 przystaniach Chin Wschodnich kierowana jest przez towarzystwo transportowe, które ustaliło jednolite stawki. Na skutek tego zarobki robotników wzrosły 2-3 krotnie w porównaniu z dotychczasowymi.

Na przystaniach utworzono oddziały związków zawodowych oraz powołano szereg kursów w celu podniesienia kwalifikacji. Jak donosi gazeta "Csefanżibao" w wyniku tych wszystkich środków poziom życiowy robotników transportowych i dokerów znacznie wzrósł.

Według doniesienia agencji Sinhua w okresie pierwszych 5-ciu miesięcy br. sklepy państwowe Chin Północno-Wschodnich sprzedały dwukrotnie więcej towarów w porównaniu z tym samym okresem ub.r. i pięciokrotnie więcej niż w r.1949.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Z handlu zagranicznego w pierwszym półroczu b.r.

Rozmiary czechosłowackiego handlu zagranicznego w pierwszym półroczu bieżącego roku w porównaniu z analogicznym okresem r.1950 zwiększyły się o 30,1%. W porównaniu z rokiem 1950 udział Związku Radzieckiego i krajów demokracji

ludowej w czechosłowackim handlu zagranicznym wzrósł z 52% do 56,8% ogólnego obrotu. Wykonanie planu importowego w pierwszym półroczu b.r., przyniosło gospodarce czechosłowackiej liczne surowce, maszyny i urządzenia, niezbędne potrzebne dla wykonania planu produkcji przemysłowej i budownictwa. Udział ich w ogólnym imporcie wynosi 71,8% w porównaniu do 68,2% w tym samym okresie roku ubiegłego. Wielka pomoc Związku Radzieckiego uwydatniła się zarówno w dostawach surowców i urządzeń jak i szczególnie w dostawach zboża, którego ilość wzrosła dwukrotnie, zabezpieczając w dostateczny sposób zaopatrzenie ludności.

Wykonanie planu w lipcu

Państwowy Urząd Planowania opublikował komunikat o wykonaniu planu lipcowego. Przemysł wykonał go w 99,4%, przy czym przemysł ciężki w 98,5%, lekki w 105,4%, spożywczy w 92,4%. Produkcja przemysłowa /oprócz przemysłu spożywczego/ wzrosła w porównaniu z lipcem roku ubiegłego o 14,6%, w tym w przemyśle ciężkim o 15,5%, w lekkim o 17,2%, gdy natomiast w przemyśle spożywczym wzrosła ona tylko o 5,9%. Od początku roku bieżącego plan produkcji przemysłowej został wykonany w 101,1%, w przemyśle ciężkim wykonano go w 100,5%, w przemyśle lekkim w 102,9%, a w przemyśle spożywczym w 99,3%.

W poszczególnych gałęziach przemysłu ciężkiego i lekkiego plan został wykonany w sposób następujący:

przemysł:	lipiec	od początku roku
-----	-----	-----
węglowy	95,8	98,2
kopalnictwa rud i nafty	95,1	85,1
energetyczny	93,6	96,9
hutniczy	98,0	99,9
maszynowy /ciężki/	99,5	99,2
samochodowy i lotniczy	82,4	101,7
maszynowy /precyzyjny/	101,9	100,9
maszynowy /ogólnie/	107,0	104,4
chemiczny	109,9	105,8
materiałów budowlanych i ceramicznych	96,6	98,9
szklany	101,4	103,2
drzewny	110,3	98,6
papierowy	102,8	102,3
włókienniczy i odzieżowy	105,4	103,4
skórzany i gumowy	103,6	103,3

Wystawa czechosłowacka w Leningradzie

W Państwowej Bibliotece Publicznej im. Sałtykowa-Szczedrina w Leningradzie została otwarta wystawa poświęcona republice czechosłowackiej. Z okazji otwarcia wystawy

radio moskiewskie podkreśliło, że wystawa jest wyrazem osiągnięć gospodarki narodowej w republice czechosłowackiej i dowodem przyjaźni, łączącej narody Związku Radzieckiego i Czechosłowacji.

Braterskie współzawodnictwo w handlu zagranicznym

Rozbowskiemniowane w Czechosłowacji zawieranie umów socjalistycznych przez centrale handlowe przekroczyło już granice tej republiki. W marcu ubiegłego roku Wydział Transportowy czechosłowackiej centrali handlu zagranicznego "Metalimex" podpisał umowę socjalistyczną z polską firmą transportową "Snedrapid" w Gdyni, celem usprawnienia organizacji dostaw rudy kolejami. Ten sposób współpracy centrali "Metalimex" z polską firmą przyczynił się do uzyskania doskonałych wyników, usprawniających pracę hut, odbierających rudę. Na podstawie uzyskanych doświadczeń. Wydział Transportowy "Metalimex" podpisał obecnie nową umowę, tym razem z polską firmą transportu morskiego "Polfracht" w Gdyni. Prasa czechosłowacka podkreśla, że również i ta umowa będzie miała bardzo wielkie znaczenie dla gospodarki czechosłowackiej, ponieważ lepsza organizacja dostaw w szwedzkiej rudy polskimi okrętami ułatwi pracę taborowi kolejowemu i umożliwi rozplanowanie transportu, z uwzględnieniem możliwości przeładunkowych czechosłowackich zakładów przemysłowych. Usunie ona także niebezpieczeństwo nagromadzenia się wielkiej ilości wagonów na fabrykach, umożliwiając tym sposobem szybszy obieg wagonów. Fabryki zaoszczędzą również znaczne sumy, wypłacane dotychczas kolei tytułem osiowego. Czesi wyrażają nadzieję, że umowy polsko-czechosłowackie, inaugurujące nową formę współpracy międzynarodowej, zapoczątkują zawarcie podobnych umów również i przez inne centrale handlowe krajów demokracji ludowej, przyczyniając się w ten sposób do wzmocnienia handlu zagranicznego krajów obozu pokoju.

R U M U N I A

Mechanizacja produkcji

Celem zmniejszenia pracy fizycznej i powiększenia produkcji w Rumunii wprowadza się na szeroką skalę mechanizację produkcji.

W kombinacie hutniczym w Hunedoara wkrótce zakończona zostanie budowa wielkiego pieca, który dzięki automatycznemu załadowywaniu dawać będzie większą produkcję niż wszystkie istniejące obecnie w tym kombinacie piece. Nowy piec obsługiwany będzie tylko przez sześciu robotników. Na budowie kanału "Dunaj-morze Czarne" ekskavatory nadeszłe ze Związku Radzieckiego zastępują pracę wielu tysięcy robotników.

W wielu zakładach mechanizacja realizowana jest dzięki twórczej inicjatywie samych robotników.

W mieście Stalin robotnicy tamtejszej fabryki skonstruowali pięcietonowy most, a robotnicy innej fabryki w Bukareszcie wybudowali elektryczny dźwig do transponowania maszyn ciężkich, wykonywujących pracę 20 ludzi.

Pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej przewiduje znaczne zwiększenie mechanizacji w tych gałęziach produkcji, które wymagają ciężkiej pracy fizycznej, a szczególnie w przemyśle górniczym i hutniczym, jak również przy przeładunkach.

Rozwój rolnictwa

Po przeprowadzeniu reformy rolnej rolnictwo rumuńskie uzyskało szerokie możliwości rozwojowe, dzięki którym chłopstwo pracujące osiągnęło znaczne sukcesy.

Do roku 1945 nie uprawiano w Rumunii bawełny. W roku 1951 obsiano bawełną około 150.000 ha. Zbiory tej cennej rośliny technicznej dosięgają 11 q z ha. W roku bieżącym przeznaczono pod uprawę ryżu ponad 17.000 ha /w roku 1941 - 580 ha/. Przeciętne zbiory ryżu wynosiły w roku 1951 23 q z ha, w szeregu zaś przodujących gospodarstwach nawet 70 q. Obszar uprawy burakacukrowego powiększył się niemal czterokrotnie, słoneczników zaś nawet 7-krotnie. W znacznym stopniu powiększono zasiewy zbóż kłosowych, roślin oleistych, tytoniu i roślin leczniczych. W bieżącym roku zbiory wszystkich roślin uprawnych wzrosły znacznie w porównaniu z okresem przedwojennym, szczególnie dzięki podniesieniu kultury agrotechnicznej.

Osiągnięcia kolejarzy

Kolejarze rumuńscy kroczą w pierwszych szeregach w walce o przedterminowe wykonanie planu pięcioletniego, przewidującego m.inn. zwiększenie przewozów kolejami o 17%. Dzięki wielkim wysiłkom robotników i ogromnym inwestycjom poważnie zniszczoną w czasie wojny sieć kolejowa została nie tylko odbudowana lecz i rozszerzona. Po wojnie oddane zostały do użytku nowe linie: Bukarest - Craiova - Bumbesti /Iivezen/. Talceni - Viseni. Stosując radzieckie metody prowadzenia pociągów i naprawy lokomotyw, rumuńscy kolejarze przekroczyli plan przewozu towarów - o 19%, a przewozu osób - o 21%. W ciągu roku obniżone zostały koszty własne transportu towarów o 10%.

W E G R Y

Budowa nowego miasta przemysłowego

Zgodnie z planem pięcioletnim wioska Karinbarozik w obwodzie Borsod stanie się nowym środkiem przemysłowym.

Karinbarozik już się szeroko rozbudował. Codziennie przybywa tam 50-60 wagonów cegły, drzewa, cementu. W budowie znajduje się wielka elektrownia, która będzie zaopatrywać wiele fabryk, a w przyszłości również zelektryfikowaną linię kolejową Miskolcz-Budapeszt. Jednocześnie powstaje duży punkt rozdzielczy węgla, dostarczającego z zagłębia węglowego w Borsodzie. Na całym terenie trwa budowa osiedli mieszkaniowych.

Spółdzielnie produkcyjne w akcji żniwnej

W roku bieżącym w akcji żniwnej wzięło udział 283.000 chłopów-członków 4.300 spółdzielni produkcyjnych. W ubiegłym roku ponad połowa spółdzielni produkcyjnych osiągnęła o 30% wyższą wydajność z 1 ha niż chłop indywidualni. W roku bieżącym wydajność z hektara powiększyła się w jeszcze większym stopniu, powodując równoległy wzrost dochodów spółdzielców.

Nawadnianie kraju

W ramach planu pięcioletniego przeprowadza się na Węgrzech wielkie prace nawadniające. Koło Tiszaaleku rozpoczęła się budowa elektrowni wodnej i tamy. Od powstałego w ten sposób jeziora poprowadzony zostanie kanał, długości 97 km., który przetnie leżące na południu stepy. Przy końcu planu pięcioletniego umożliwi on nawodnienie i użyczenie 114.000 ha.

V I E T N A M

W 6-tą rocznicę niepodległości

Demokratyczna republika Vietnamu powstała 2 września 1945 r. W dniu tym naród wietnamski zrzucił z siebie jarzmo francuskich imperialistów, którzy niemal w ciągu stulecia ograbiali kraj z jego bogactw i ciemnili ludność.

Budowa pierwszego prawdziwie demokratycznego państwa w Południowo-Wschodniej Azji przebiega w warunkach krwawej wojny, którą prowadzą przeciw temu państwu amerykańscy i francuscy imperialiści. Mimo to w dniu szóstej rocznicy swego istnienia republika może się wykazać olbrzymimi sukcesami wojennymi, politycznymi, gospodarczymi i kulturalnymi.

Już rok temu około 90% terytorium republiki znajdowało się pod kontrolą władzy demokratycznej. W ciągu minionego roku wyzwolone terytorium uległo znacznemu rozszerzeniu. Rozwijając ofensywę, siły zbrojne opanowały równinę w delcie rzeki Czerwonej, która jest spichrzem ryżowym kraju.

Trzeba było wiele ofiarności a nawet bohaterstwa w pracy, aby w ciągu ubiegłego roku podwoić produkcję przemysłu wojennego. Patriotyczne współzawodnictwo przybrało charakter masowy. Kieruje nim Powszechna Konfederacja Pracy, zrzeszająca w swych szeregach 240.000 robotników i urzędników.

Również chłopstwo wietnamskie daje wspaniałe dowody patriotyzmu. Już od pierwszego miesiąca wojny, kiedy Francuzi zagarnęli główne rejony rolnicze, sytuacja aprowizacyjna na terytorium, pozostającym pod kontrolą władz republiki, stała się niezwykle ciężka. Rząd stanął w obliczu trudnego zadania: należało wyżywić bezmała 20 mln. ludności. Ale bohaterska postawa chłopstwa zwyciężyła głód. W rejonach górskich chłopci zaczęli zbierać po dwa plony rocznie, co dotąd osiągniano jedynie na równinach.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Genewskie rozmowy w sprawie handlu między Wschodem a Zachodem

Rozmowy w sprawie handlu pomiędzy wschodnią a zachodnią Europą, które toczyły się w Genewie przy drzwiach zamkniętych, zostały zakończone.

Gunnar Myrdal, sekretarz Europejskiej Komisji Gospodarczej oświadczył, że na posiedzeniach tej komisji ustalono, iż w chwili obecnej bardziej wskazane są dwustronne porozumienia dla wzmożenia wymiany towarowej pomiędzy Wschodem a Zachodem. Wobec tego nie zamierza się zwołać pełnej multilateralnej konferencji zanim obecne stadium wymiany informacji i ewentualnych kontraktów pomiędzy poszczególnymi krajami nie zostanie zakończone.

Rozmowy rozpoczęte na posiedzeniu wstępnym, będą dalej prowadzone drogą dyplomatyczną. Myrdal jest jednak przekonany, że "o ile nie nastąpią dalsze komplikacje międzynarodowe, istnieją poważne szanse poprawy stosunków gospodarczych pomiędzy Wschodem a Zachodem oraz, że pośrednictwo E.C.E. okazało się pożyteczne nawet na płaszczyźnie porozumień bilateralnych.

Związek Radziecki wydelegował z Moskwy kierownika Departamentu Traktatów Handlowych, który oświadczył, że jego rząd pragnąłby powrotu do stosunków handlowych, jakie istniały w latach 1949/50, to jest przed wybuchem wojny koreańskiej i przed wprowadzeniem embargo na eksport towarów z Zachodu. Równocześnie przedstawiciele Związku Radzieckiego, Polski i Węgier dali do zrozumienia, że w żadnym wypadku nie zamierzają żądać dostaw artykułów o charakterze wojskowym. Chcą oni dostaw maszyn, potrzebnych w ich powojennych planach odbudowy, wzamian ofiarowują zboże i drzewo. Przedstawiciele Zachodu, łącznie z przedstawicielami Wielkiej Brytanii, najchętniej chcieliby otrzymać dostawy ziarna, nieco mniej zależy im na dostawach drzewa. Od zawarcia jednak jakichś szerszych porozumień w sprawie wymiany handlowej z Wschodnią Europą powstrzymuje ich obawa przed reakcją Kongresu Amerykańskiego.

Sprawozdanie swe "Observer" kończy następującym spostrzeżeniem: "Uczestnicy w dyskusji wyrazili bardzo daleko idący sceptyzm w sprawie skuteczności obecnie stosowanej "blokady" Europy Wschodniej".

Nowe żądania amerykańskie przyczyną dalszych rozdzwiązków w obozie wojny

"Daily Telegraph" podaje, że ponowny nacisk Stanów Zjednoczonych na wstrzymanie przez kraje Europy Zachodniej wymiany handlowej z krajami demokracji ludowej, był rezultatem raportów dotyczących eksportu kauczuku z krajów Brytyjskiej Wspólnoty Narodów do Chin.

Izba Reprezentantów Stanów Zjednoczonych uchwaliła nową ustawę o wstrzymaniu pomocy wojskowej i ekonomicznej krajom eksportującym "materiały strategiczne" do Z.S.R.R. i do krajów demokracji ludowej. Daje ona jednocześnie Prezydentowi Trumanowi prawo uzależnienia zezwoleń na wymianę innych towarów, jeżeli okazałoby się to korzystne dla krajów kapitalistycznych. Obecnie skierowana ona została do komisji mieszanej Senatu i Izby z powodu wniesienia przez Senat nowych poprawek. Niezależnie od tego napomknięto również dyskretnie Wielkiej Brytanii o konieczności zaprzestania przez nią eksportu do tych krajów nawet towarów "niestrategiczných".

"O ile ustawa ta zostanie przez Senat zatwierdzona bez klauzuli o ostatecznej decyzji Prezydenta - pisze jeszcze przed ostatecznym jej uchwaleniem brytyjski dziennik - "Daily Telegraph" - Rada Bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych"decydować będzie, czy kraje utrzymujące stosunki handlowe z krajami demokracji ludowej będą w dalszym ciągu korzystać z pomocy U.S.A. Ustawa w tej formie niewątpliwie przyczyni się do poważnych sprzeczności pomiędzy państwami Paktu Atlantyckiego.

Omawiając tę samą ustawę dziennik "Manchester Guardian" pisze: "Ustawa zawiera klauzulę, która pozwala na eksport towarów t.zw. "non-critical", /nie groźnych/, co do których dostawy decyzja leżeć będzie w kompetencji specjalnego urzędu "Wzajemnej Pomocy Obronnej".

Jeżeli ustawa powyższa przejdzie, niewątpliwie zaistnieje obawa, że na naszą wymianę handlową nałożone zostaną nieprzemyślane ograniczenia. Urząd "Wzajemnej Pomocy Obronnej"osiadać będzie ogromną kompetencję w tym zakresie i najmniejsza omyłka z jego strony przy sporządzaniu listy "towarów groźnych" może spowodować poważne pogorszenie się stosunków między Stanami Zjednoczonymi a danym państwem alianckim".

Pismo stwierdza na zakończenie: "W sprawie handlu z ZSRR i krajami demokracji ludowej nie można stosować znanych dotychczas metod. Jeżeli ograniczenie handlu ze Wschodem miałoby być uważane za "dowód lojalności", przyniosłoby to wyraźną szkodę narodom Paktu Atlantyckiego".

A U S T R I A

Handel zagraniczny w maju 1951 r.

Według danych Centralnego Urzędu Statystycznego import Austrii /bez dostaw w ramach Planu Marshalla/. w maju 1951 r. wynosił 922 mln.szył. wobec 952 mln. szyl. w kwietniu, a eksport - w tym samym czasie 692 mln.szył. i 781 mln. szyl. Deficyt bilansu handlowego Austrii w maju 1951 roku równał się 230 mln.szył. wobec 171 mln.szył. w ubiegłym miesiącu.

W ciągu 5 miesięcy 1951 roku import Austrii wyniósł 4.466 mln.szył., a eksport - 3.538 mln.szył., ujemne saldo bilansu handlowego doszło do 928 mln.szył. wobec 787 mln. szyl. w analogicznym okresie roku 1950.

Podział geograficzny handlu Austrii z krajami kapitalistycznymi - jej podstawowymi kontrahentami - przedstawiał się w maju 1951 roku w sposób następujący /w mln.szył./:

	<u>I</u> <u>m</u> <u>p</u> <u>o</u> <u>r</u> <u>t</u>	<u>E</u> <u>k</u> <u>s</u> <u>p</u> <u>o</u> <u>r</u> <u>t</u>
Włochy	44.7	92.6
Wielka Brytania	140.7	73.9
Niemcy Zachodnie	177.4	72.3
Szwajcaria	45.2	60.7
Holandia	26.0	15.5
Stany Zjednoczone	38.3	35.8
Francja	81.1	24.3

Głównymi artykułami importu Austrii w maju roku bieżącego były /w mln.szył./: z Niemiec Zachodnich - węgiel na 51.0, z Wielkiej Brytanii - wełna na 26.1, kauczuk - na 18.5, i bawełna - na 17.5, z Francji - mąka pszenna na 19.6 i żytnia - na 10.9; z Belgii - topiona słonina na 13.9 ze Szwajcarii - wełna na 9.5 i z Włoch - ryż na 8.0.

W tym samym okresie Austria eksportowała /w mln.szył./ do Włoch - drewno na 37.6 i celulozę na 16.4, do Wielkiej Brytanii - drewno na 30.7, papier i tekturę na 14.8, do Niemiec Zachodnich - energię elektryczną na 10.5 do Szwajcarii - celulozę na 9.3, do Holandii - drewno na 30.7 do Stanów Zjednoczonych - wyroby szklane na 12.1 i do Francji celulozę na 7.1.

Z handlu zagranicznego i produkcji w pierwszym półroczu br.

W pierwszej połowie bieżącego roku Austria przywiozła towarów na ogólną sumę 6.845 mln.szył. austriackich, przy czym import "marshallowski" wyniósł 1.4 mlrd.szył. import "niemarshallowski" przyniósł - 5.4 mlrd.szył. w porównaniu do 4.798 mln.szył. w tym samym okresie roku ubiegłego. Eksport wzrósł do sumy 4.415 mln.szył. w porównaniu do 2.715 mln.szył. w pierwszym półroczu 1950 r. W ten sposób

bilans handlowy wykazał deficyt w wysokości 1 mld.szył. Okoliczność ta tłumaczy również ponowne skrócenie się zapasów dewizowych, które pomimo licznego napływu cudzoziemców w okresie ostatnich trzech tygodni zmniejszyły się o 187 mln.szył.

Ponieważ eksport drzewa, rozwijający się szczególnie pomyślnie do Włoch, Holandii i W.Brytanii, dostarczył w pierwszej połowie roku bieżącego dewiz zagranicznych wartości 760 mln.szył., sprawa powiększenia kontyngentów eksportowych na drugie półrocze b.r. była żywo dyskutowana w wyroku czego zostały one ustalone w wysokości 1,4 mln.mtr? czyli podwyższone o 10%. Przemysł ciężki wyprodukował od stycznia do czerwca 478.000 ton surowki, 495.000 ton stali surowej i 315.000 ton wyrobów walcowanych.

B E L G I A

Eksport w pierwszym półroczu

Eksport w pierwszym półroczu szacowany jest na 71.193 mln.fr.belg. w porównaniu do 38.930 mln.fr.belg. w odpowiednim okresie roku ubiegłego. Wzrost uzasadniony jest koniunkturą zbrojeniową, która zwiększyła zbyt wyrobów hutniczych szeregu surowców i niektórych wyrobów gotowych oraz wzrostem cen.

Handel zagraniczny Unii Belgijsko-Luksemburskiej w lipcu

Import Unii Belgijsko-Luksemburskiej w lipcu wynosił 2.926.000 ton wobec 3.252.000 w czerwcu, wartość zaś jego wyniosła fr.belg.9.392 mln.wobec fr.belg.10.041 mln.Spadek importu trwa już od marca.

rok 1951

Import Eksport Saldo
/w mln.franków/

czerwiec
liniec

10.041	11.887	+ 1.846
9.392	10.449	+ 1.057

Oto jak się przedstawia rozwój importu w czerwcu i w lipcu w najważniejszych grupach towarowych:

Czerwiec Liniec
/w mln.franków/

produkty roślinne	1.157	972
produkty mineralne	1.601	1.521
wyroby włókiennicze	1.799	1.525
metale pospolite	963	1.006
maszyny i aparaty	888	858

Zanotowano również znaczny spadek importu kamieni

szlachetnych, który wyniósł ostatnio fr.363 mln.

Pogorszenie się sytuacji gospodarczej

Pismo "De Roode Faan" pisze, że w wyniku gospodarki amerykańskiej w kraju sytuacja gospodarcza Belgii coraz bardziej pogarsza się,, a poziom życia mas pracujących obniża się nieustannie. "Przed naszym krajem - pisze gazeta - stoją duże trudności. Nadmierne zbrojenia pobłkają co raz nowe miliardy franków, dzięki czemu robotnicy odczuwają już na sobie fatalne skutki przygotowań wojennych. Od października roku ubiegłego, pisze cytowany dziennik, liczba bezrobotnych wzrosła o 36.000 osób, głównie w pokojowych gałęziach przemysłu - włókienniczym, skórzanym, obuwowym i innymi i wzrastać będzie nadal. W tym samym czasie produkcja zakładów przemysłu wojennego stale wzrasta.

"Rząd - pisze dalej gazeta - ponosi całkowitą odpowiedzialność za sytuację, która wytworzyła się w Belgii. Co gorsza na rozkaz Waszyngtonu, zamknął on wszystkie możliwe drogi wyjścia z ciężkiej sytuacji kraju, niemal całkowicie zrywając stosunki gospodarcze i handlowe ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej".

D A N I A

Spadek eksportu produktów rolnych

W ciągu pierwszych 6-ciu miesięcy 1951 r. zaznaczył się wyraźny spadek eksportu wynosząc 73.000 ton w porównaniu do 76.550 ton w odpowiednim okresie roku ubiegłego /i jaj, których eksport obniżył się o 25% / 40.600 ton poprzednio 52.600/ton/ Sera wyeksportowano podobnie jak i w 1950 r. 18.000 ton. Eksport słoniny i mięsa wieprzowego wzrósł o około 30% z 84.000 ton na 118.000 ton, z czego Niemcy Zachodnie zakupiły 12.000 ton, Francja 9.000 ton i Szwajcaria 1.345 ton. Eksport drobiu wzrósł dwukrotnie. Wywóz wołowego bydła rzeźnego podniósł się do 34.400 sztuk, a bydła żywego do 175.000 sztuk, natomiast eksport ziemniaków obniżył się o 25% do 37.300 ton.

F I N L A N D I A

Handel zagraniczny w czerwcu i w pierwszym półroczu 1951 r.

Prasa fińska donosi, że eksport Finlandii w czerwcu roku bieżącego spadł /w mln.m.f./ do 15.094.6 wobec 16.272.0 w maju roku bieżącego, import zaś podniósł się do 14.856,4 wobec 13.231.2 w maju, pomimo, że stosunek cen

importowych i eksportowych był nadal korzystny dla Finlandii. Dodatnie saldo bilansu handlowego zmniejszyło się z 3.041 mln.f.m. w maju do 238 mln.f.m. w czerwcu.

Według danych statystycznych urzędu celnego wskaźnik ogólnego importu fińskiego spadł w czerwcu do 119, wobec 129 w maju i 120 w kwietniu roku bieżącego. podczas gdy wskaźnik importu podniósł się do 146 wobec 141.

Wskaźnik cen w tych miesiącach wynosił /1935=100/:

rok 1951 -----	Wskaźnik cen importowych -----	Wskaźnik cen eksportowych -----
kwiecień	1.744	2.109
maj	1.781	2.183
czerwiec	1.832	2.287

Ogólny wskaźnik cen importowych w czerwcu b.r. w porównaniu ze wskaźnikiem w okresie styczeń-czerwiec rok 1950 podniósł się o 524 punkty, czyli o 40%. wskaźnik zaś cen eksportowych - o 937 punktów, czyli o 69%.

W pierwszym półroczu br. Finlandia zwiększyła swój eksport z 37.6 mlrd. w pierwszym półroczu roku ubiegłego na przeszło 70 mlrd. marek fińskich w pierwszym półroczu 1951 r. Suma ta obejmuje również dostawy reparacyjne. Import wzrósł w pierwszym półroczu br. do sumy 62.5 mlrd.. podczas gdy w tym samym okresie roku 1950 wynosił 40 mlrd. marek fińskich.

Wzrost inflacji

W Finlandii nadal wzrasta ilość znajdujących się w obiegu banknotów. Według danych Banku Fińskiego ilość ich powiększyła się w ciągu drugiego tygodnia sierpnia o 249 mln.m.f. wynosząc 40.060 mln.m.f. W analogicznym okresie roku ubiegłego znajdowało się w obiegu 33 mldm.f.

F R A N C J A

Handel zagraniczny w lipcu

Francuski bilans handlowy, który po półtorarocznej mniejwięcej przerwie stał się znowu, począwszy od maja r.b. ujemnym, wskazuje również w lipcu znaczną nadwyżkę importu nad eksportem w wysokości 25.5 mlrd.fr.fr.. wobec 16.7 mlrd. fr.fr. w czerwcu i 25.1 mlrd.fr.fr. w maju bieżącego roku. Ostatnie pogorszenie się bilansu handlowego nie jest żadną niespodzianką, gdyż jest ono nieuniknionym wynikiem podrożenia surowców w związku z amerykańską agresją w Korei, co z pewnym opóźnieniem odbiło się na handlu zagranicznym.

Import spadł w lipcu do 141.9 /w czerwcu 150.8/mlrd.

fr.fr. z czego na import z poza Imperium Francuskiego przypada 16.1 / 117.1 / mld.fr.fr., a na przywóz z własnych posiadłości zamorskich 25.8 / 33.1 / mld.fr.fr. Eksport spadł stosunkowo jeszcze bardziej, bo do 116.5 / 134.1 / mld.fr.fr. Eksport poza Imperium zmniejszył się przytym do 74.4 / 85.2 / mld.fr.fr., podczas gdy dostawy do własnych kolonii skurczyły się do 42.1 / 48.9 / mld.fr.fr. Jeśli uwzględni się obroty handlowe jedynie miarodajne dla sprawy zaopatrzenia Francji w dewizy, a mianowicie handel z zagranicą, to okaże się, że w lipcu nadwyżka importu wzrosła do 41.7 / 32.5 / mld.fr.fr. Jednocześnie pogorszyło się pokrycie importu przez eksport do 64.1 / 72.2 / %.

W okresie pierwszych siedmiu miesięcy r.b. ogólna wartość francuskiego przywozu wynosiła 910.3 mld.fr.fr., wywóz zaś 854.1 mld.fr.fr., wobec 621.5 mld.fr.fr., względnie 560.0 mld.fr.fr. w takim samym okresie roku ubiegłego. Całkowity deficyt bilansu handlowego za ten okres czasu wynosi 56.2 mld.fr.fr. wobec 61.5 mld.fr.fr. w pierwszych 7-miu miesiącach roku ubiegłego.

Trudności surowcowe

Wraz z zawrotnym wzrostem cen na rynkach światowych, wywołanym przez amerykańską agresję w Korei i spekulacyjnymi zakupami surowców, również i Francja odczuła bardzo dotkliwą swą zależność od dostaw surowcowych zagranicą. Udział poszczególnych surowców importowanych w ogólnym zapotrzebowaniu przedstawia poniższe zestawienie:

juta	100%	sztuczny kauczuk	100%
nafta	99%	bawełna	90%
wełna	90%	miedź	98%
cynk	70%	piryty	65%
kauczuk naturalny	60%	papierówka	50%

Dążenie monopolu amerykańskich do zawładnięcia wszystkimi rynkami surowcowymi stawia zaopatrzenie francuskiej gospodarki narodowej w te surowce przed coraz bardziej cięższymi problemami.

Wskaźnik produkcji w czerwcu

Według danych statystyki francuskiej wskaźnik cen detalicznych we Francji przedstawiał się w ciągu II kwartału następująco /1938=100/:

	r. 1951		
	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Ogólny wskaźnik	2.215	2.291	2.258
Artykuły spożywcze	2.178	2.264	2.235
Opał i światło	1.943	1.950	1.946

H I S Z P A N I A

Nowe pożyczki amerykańskie

Zgodnie z doniesieniem waszyngtońskiego korespondenta agencji Association Press. komisja senacka spraw zagranicznych, która rozpatruje program "pomocy" państwom zagranicznym zatwierdziła udzielenie "wojskowej pomocy gospodarczej" Hiszpanii frankistowskiej w wysokości \$ 400 mln.

Bank Importowo-Eksportowy Stanów Zjednoczonych podał do wiadomości, że udzieli on Hiszpanii frankistowskiej nowego kredytu w wysokości \$ 5.6 mln. płatnego w ciągu 20 lat, na 3% w stosunku rocznym. Kredyt ten powinien umożliwić Hiszpanii rozszerzenie produkcji materiałów strategicznych, które są niezbędne Stanom Zjednoczonym dla realizacji programu wojennego.

Jak informuje Bank Importowo-Eksportowy, pieniądze otrzyma przede wszystkim "Compana Espanola de Minas de Riff" w celu zwiększenia wydobycia wysokogatunkowej rudy żelaznej w hiszpańskim Marokko, dalej firma "Rio Tinto Company" celem zwiększenia wydobycia siarki, miedzi i pirytów oraz inne firmy, które zakupią za nie urządzenia do wzmożenia produkcji ołowiu, wolframu itp.

H O L A N D I A

Handel zagraniczny w lipcu br.

Lipcowy bilans handlowy wykazuje bardzo znaczny deficyt. Import wynosił 907 /czerwiec 950, lipiec 1950 - 627/ mln.Hfl., eksport zaś 593 /618. wzgl.444/ mln.Hfl. Pozostaje stąd nadwyżka importowa w wysokości przeszło 2 mld.guldenów. Jeśli niedobór nie zmniejszy się wydatnie w najbliższych miesiącach, to jest rzeczą możliwą, że holenderski bilans handlowy zamknięty zostanie największym saldem biernym, jaki kiedykolwiek był notowany.

O b r o t y

I półrocze 1951 ----- I półrocze 1950
/w milionach guldenów/

	Import	Eksport	Import	Eksport
Łącznie	5.137	3.425	3.708	2.283
z czego:				
Belgia-Luksemburg	961	527	687	314
Niemcy Zachodnie	592	422	418	482
Stany Zjednoczone	543	207	511	63

Wielka Brytania	460	594	366	337
Francja	245	128	185	135
Szwecja	169	132	108	80
Indonezja	429	202	205	148

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Handel zagraniczny w lipcu

Zachodnio-niemiecki eksport w lipcu osiągnął sumę \$ 315 mln. najwyższy poziom powojenny. Wzrost w porównaniu do czerwca wynosi 6%, głównie dzięki eksportowi maszyn i samochodów. Ponieważ jednocześnie powiększył się import o 12%, na \$ 269 mln., więc nadwyżka eksportu spadła w stosunku do poprzedzającego miesiąca z \$ 42 mln. do \$ 31 mln.

Groźna konkurencja dla rynków brytyjskich

Izba Gmin Wielkiej Brytanii omawiała z zaniepokojeniem fakt wzrastającej konkurencji zachodnio-niemieckiej, z którą spotykają się obecnie eksporterzy brytyjscy na rynkach, które dotychczas były domeną brytyjską. W debacie podkreślono kilka przyczyn, które zdaniem mówców doprowadziły do tego stanu.

1/ Liberalizacja handlu europejskiego otworzyła szeroko drzwi licznym towarom niemieckim zarówno w Europie, jak i w krajach zamorskich, związanych z O.E.E.C.

W wielu wypadkach, np. w Wielkiej Brytanii rezultaty liberalizacji handlu nie były od razu widoczne, gdyż firmy niemieckie musiały początkowo znaleźć sobie zagranicą agentów dla tych towarów, które poprzednio nie były tam dostatecznie znane..

2/ Oddanie przemysłu krajów paktu atlantyckiego dla celów zbrojeniowych ułatwiło penetrację towarom zachodnio-niemieckim i to zarówno w tych krajach, jak i na terenach, które w normalnych czasach były przez nie zaopatrywane.

3/ Przemysł niemiecki nie tylko wiele produkuje na potrzeby cywilne, lecz jest stosunkowo swobodny zarówno w zakresie przydziałów jak i kontroli, dzięki czemu może dostarczać takie towary, których produkcja została ograniczona w innych krajach europejskich.

4/ Po wybuchu wojny koreańskiej rynek niemiecki zaopatrywać się zaczął przede wszystkim w żywność w związku z czym niemieccy przemysłowcy musieli szukać zbytu zagranicą. Znamiennym jest, że eksport Zachodnich Niemiec w pierwszych sześciu miesiącach 1951 r. wykazał rekord powojenny wartością D.M. 6.525 mln. to jest prawie dwukrotnie tyle co w analogicznym okresie 1950 r.

Niemcy Zachodnie nie tylko wykorzystują energicznie

każdą możliwość w krajach marshallowskich, otwierającą się przed nimi w związku z ograniczeniem tam produkcji na cele cywilne, lecz forsują również wszelkimi sposobami eksport do krajów zacofanych lub słabo uprzemysłowionych.

W Ameryce Południowej Niemcy Zachodnie zawarły obecnie pierwszą powojenną umowę handlową z Peru. Stosunki handlowe z innymi krajami Ameryki Południowej są usilnie popierane i obroty handlowe osiągnęły stosunkowo poważne rozmiary, tak np. umowa handlowa Niemiec Zachodnich z Brazylią, ważna do 30 września 1951 r. przedstawia wartość wymiany towarowej w wysokości \$ 115 mln. w tym eksport maszyn za \$ 20 mln., motocykli za \$ 2 mln. i maszyn do budowy dróg za \$ 2 mln., jak również poważnych ilości tekstylii, narzędzi i maszyn do szycia. Eksport W. Brytanii do Brazylii w r. 1950 osiągnął około £ 43 mln.

Umowa handlowa Niemiec Zachodnich z Meksykiem, która wygasa również 30 września 1951 r. przedstawia wartość \$ 62 mln. po każdej stronie, w porównaniu z brytyjskim eksportem do Meksyku £ 5 mln. w 1950 r.

Na Bliskim Wschodzie Niemcy Zachodnie starają się bardzo o zdobycie rynku egipskiego. Głównymi towarami, które Niemcy dostarczają do tego kraju są towary optyczne, wyroby żelazne i stalowe, pojazdy mechaniczne, preparaty chemiczne i gotowe wyroby włókiennicze. Zainteresowanie Niemiec Zachodnich innymi krajami arabskimi również ostatnio poważnie wzrosło.

250 firm niemieckich stara się o udział w tegorocznych Targach Izmirskich, bądź bezpośrednio, bądź przez swoich przedstawicieli w Turcji.

Na terenie Azji Środkowej i Dalekiego Wschodu Niemcy Zachodnie posiadają umowy handlowe z prawie wszystkimi ważniejszymi krajami. Chodzi tu również o bardzo poważne ilości i tak np. umowa Niemiec Zachodnich z Indiami przewiduje wymianę wartości \$ 53 mln., a nowa umowa z Pakistanem, zawarta w bieżącym miesiącu, przewiduje wymianę towarową wartości \$ 65 mln., po każdej stronie. Głównymi artykułami niemieckimi w tej umowie są: maszyny, artykuły konsumpcyjne, chemikalia i farmaceutyki. Eksport brytyjski do Pakistanu wynosił w ostatnim roku £ 41 mln. a do Indii £ 96 mln.

Koncerny niemieckie biorą udział we wszystkich prawie przetargach budowlanych, Niemcy Zachodnie reprezentowane są na wszystkich Targach w Azji Zachodniej. Niemieckie pisma handlowe i techniczne zawierają mnóstwo informacji o regulacjach importowych, kontyngentach, cłach i wymaganiach rynków Bliskiego Wschodu i Azji wschodnio-południowej.

Niedawny wyjazd Schachta do Indonezji w charakterze doradcy finansowego jest częścią tej azjatyckiej orientacji, podobnie jak trzymiesięczny pobyt w Indiach przewodniczącego rady portowej w Hamburgu dr. Agatza, powołanego przez rząd indyjski jako konsulenta do spraw portu Kandia.

Stosunkowo największe sukcesy osiągnięte zostały w

eksportcie tradycyjnych niemieckich artykułów eksportowych jak chemikalia, maszyny, wyroby elektrotechniczne, optyczne itp. Przykładem tego jest eksport farmaceutyków do Azji, który osiągnął w 1950 r. wartość 10.975.000 marek niem. wobec 14.620.000 marek niem. w 1936 r. Nastąpiły jednak poważne przesunięcia w kierunkach eksportu. Dostawy do Japonii i Chin znacznie spadły w porównaniu z 1936 r. Natomiast Hong Kong, który nie figurował w ogóle w obrotach 1936 r. zakupił w roku ubiegłym farmaceutyków za 2.098.000 marek niem. a Sjam za 1.116.000 marek wobec R.M. 392.000 w 1936 r., wreszcie Cejlon podniósł swe zakupy do marek 218.000 w porównaniu z RM 80.000 w okresie przedwojennym.

Rowery są również jednym z artykułów, którymi Niemcy eksporterzy chcą zdobyć rynki brytyjskie. Już obecnie eksport rowerów niemieckich do Azji Wschodniej i Południowej jest znacznie wyższy od przedwojennego i niemieccy eksporterzy mają nadzieję dalszego zwiększenia tego eksportu, ponieważ produkcja rowerów dosięga obecnie 2 mln.szt. rocznie.

W roku ubiegłym sprzedano zagranicą 60.000 rowerów, a w I kwartale rb. przekroczono już cyfrę 25.000. Istnieją możliwości wyprodukowania 200.000 - 300.000 rowerów typu angielskiego z podwójnym hamulcem, oraz setek tysięcy rowerów eksportowych z tylnym hamulcem typu niemieckiego.

Bez wątpienia przemysł niemiecki wykorzysta okazję w postaci wolnego od reglamentacji zużycia metali, zwłaszcza niklu. Poza tym jest on w stanie dawać dogodne terminy dostawy /8 - 10 tygodni/, a dla motocykli nawet 2 - 3 tygodni produkując na szeroką skalę typy 3.5, 6.5 i 8 KM.

Na marginesie tej dyskusji "Financial Times" pisze, że "z pewnością wzmoże się walka o zdobycie dalszych rynków zagranicznych, ponieważ firmy niemieckie zdobywają coraz więcej możliwości dla zakładania swoich fili zagranicą".

Amerykańska kontrola nad przemysłem

Agencja A.D.N. podaje z Akwizgranu, że sekretarz tzw. "Niemiecko-amerykańskiego" towarzystwa współpracy handlowej Onoken, który znajduje się w podróży po Stanach Zjednoczonych jako przedstawiciel "Związku Przemysłu Niemieckiego", oświadczył, że przemysł Niemiec Zachodnich w przyszłości będzie się znajdował w całkowitej zależności od przemysłu wojennego Stanów Zjednoczonych, stanowiąc swego rodzaju filię i rezerwę przemysłu amerykańskiego. Onoken oświadczył również, że dalsza "pomoc" z planu Marshalla będzie dostarczona przemysłowi Niemiec Zachodnich tylko w tym wypadku jeżeli odpowiadać to będzie planom i potrzebom Ameryki.

N O R W E G I A

Z handlu zagranicznego w pierwszym półroczu br.

Eksport w pierwszym półroczu b.r., wykazał obroty o 50% większe w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Zwiększenie wartości eksportu nastąpiło nie ze względu na powiększenie się obrotów w handlu zagranicznym, ale na skutek wzrostu cen poszczególnych towarów. Import osiągnął wartość 2.581 mln.koron to jest o 27% więcej niż w roku ubiegłym. I w tym wypadku 67% tego zwiększenia powstało wskutek wzrostu cen.

S Z W A J C A R I A

Handel zagraniczny w lipcu b.r.

Agencja France Presse informuje, że obroty towarowe Szwajcarii w lipcu r.1951 zmniejszyły się /w mln.fr.szw./ do 855,7 wobec 922,8 w czerwcu tegoż roku.

Eksport w lipcu zmalał do 390.4 w porównaniu do 401.4 w poprzednim miesiącu a import - do 465.3 w lipcu wobec 521.4 w czerwcu.

Saldo szwajcarskiego bilansu handlowego było w lipcu jak również w czerwcu - ujemne i wynosiło 74.9 mln.fr.szw. wobec 46,4 w analogicznym miesiącu roku 1950.

W okresie pierwszych 7-miu miesięcy b.r. eksport szwajcarski wynosił /w mln.fr.szw./ 2.635,2, import - 3.604,8, a ujemne saldo bilansu handlowego - 969,6.

Groźba inflacji

Podobnie jak w innych państwach kapitalistycznych Europy Zachodniej również i w Szwajcarii wzrasta w ostatnim czasie z każdym dniem niebezpieczeństwo inflacyjnego rozwoju cen. Urzędy szwajcarskie opracowują obecnie rozmaite zarządzenia, które by mogły przeciwstawić się grożącej inflacji. Zasadniczym ograniczeniom ulegają kredyty hipoteczne, rząd zastanawia się również nad utworzeniem specjalnego funduszu kryzysowego, oraz nad ewentualnym zwiększeniem przywozu artykułów spożywczych, które by spowodowały obniżkę cen konsumcyjnych na rynku wewnętrznym. Szwajcaria stoi przed groźbą inflacji przede wszystkim ze względu na zbrojenia finansowane kosztem szwajcarskich mas pracujących, których realne zarobki i płace tracą z każdym dniem na wartości.

S Z W E C J A

Handel zagraniczny w czerwcu i w pierwszym półroczu b.r.

Handel zagraniczny Szwecji wykazał w czerwcu i w pierwszym półroczu 1951 r. następujące obroty /w mln.szw. koron/:

	I m p o r t	E k s p o r t
czerwiec	885,61	1.045,65
maj	845,84	784,56
I - II 1951 r.	4.556,49	3.872,52

Wzrost cyfr w czerwcowym eksporcie przypisywany jest zwiększonemu popytowi na szwedzką rudę żelazną, której cena utrzymuje się na wysokim poziomie. Wprowadzie saldo bilansu handlowego okazało się dodatnie, to jednak ogólnie w pierwszym półroczu b.r. wykazuje ono jeszcze bardzo wysoki stan ujemny.

Zniżka ceł na import towarów ze Stanów Zjednoczonych

Według informacji "Associated Press" pomiędzy Szwecją a Stanami Zjednoczonymi doszło do umowy o znizeniu od 7-go czerwca opłat celnych na import ze Stanów Zjednoczonych 17 grup towarów. Do towarów tych należą: kauczuk, towary szklane i metalowe, chemikalia, maszyny, gazety i czasopisma.

Wskaźnik cen hurtowych w okresie styczeń-maj 1951 roku

Wskaźnik cen hurtowych od stycznia do maja 1951 r. wzrósł z 266 do 302 punktów czyli o 13% /1935 r. = 100/. Największy wzrost wskaźników wykazały następujące towary: przędza i wyroby włókiennicze - o 26%, celuloza, papier i karton - o 26%, surowce przemysłowe - o 17%, materiały drzewne - o 9% i chemikalia - o 19%.

Ruch wskaźnika cen hurtowych różnych towarów w okresie styczeń - maj 1951 r. przedstawiał się następująco /1935 r. = 100/:

	1 9 5 0 r.					
	przeciętnie					
	miesięczny					
	styczeń luty marzec kwiecień maj					
Wskaźnik ogólny	227	266	275	287	297	302
w tym:						
surowce przemysłowe	249	318	334	352	367	375

półfabrykaty	251	300	308	323	333	336
wyroby gotowe	202	230	239	250	260	267
towary rolnicze	218	239	239	242	252	254
produkty żywnościowe pochodzenia roślinne- go	218	248	254	254	260	262
produkty żywnościowe pochodzenia zwierzę- cego	222	241	241	244	246	243
chemikalia	218	244	268	280	290	291
paliwa	332	350	352	395	405	406
skóry surowe i wyro- by skórzane	171	302	309	309	309	310
artykuły włókienni- cze i wyroby z nich	242	306	319	342	376	388
kauczuk i wyroby gumowe	151	222	235	232	236	212
metale i wyroby z nich	207	232	243	252	257	265
maszyny i środki transportowe	178	193	198	200	204	213
celuloza, papier i karton	227	293	320	341	365	371
materiały drzewne	353	508	508	546	546	557

T R I E S T

Targi Międzynarodowe

Na Międzynarodowych Targach w Trieście /24 czerwiec
- 8 /lipiec br./ dokonano zamówień na ogólną sumę około
15 mld. lirów.

T U R C J A

Handel zagraniczny w pierwszym półroczu br.

Turecki bilans handlowy wykazał w pierwszym półroczu
1951 r. ujemne saldo w wysokości 49.046.000 funtów turec-
kich. Wartość importu wynosiła w tym okresie 488 mln. fun-
tów tureckich, a eksport 439.764.000 funtów tureckich. W
ubiegłym roku bilans handlowy wykazał ujemne saldo w wyso-
kości 60.995.000 funtów tureckich.

Stany Zjednoczone opanowują życie gospodarcze

Bułgarska Agencja Telegraficzna podała komunikat rad-
nia Ankara, według którego w Turcji zostanie otwarty nowy
bank amerykański. W tym celu przybył do Ankary przedstawi-

ciel banku "American Express Co" Malcolm Harker.

Harker "zbadą możliwości otwarcia filii tego banku w Turcji oraz zagadnienie planowania handlu i wymiany towarowej między Stanami Zjednoczonymi a Turcją.

W I E L K A B R Y T A N I A

Bilans płatniczy w I półroczu

Jeżeli czynione p.str.30 W.H.Z. Nr.19/22 przewidywania co do wysokości wpływów niektórych pozycji bilansu płatniczego okazały się słuszne, to przy deficycie handlowym w wysokości £ 900 mln.deficyt płatniczy wyniesie w ciągu roku około £ 450 mln.

W założeniu na rok 1951 wpływy płatnicze powinny były pokryć deficyt bilansu handlowego. Dopuszczano możliwość deficytu płatniczego do wysokości £ 100 mln., której to wartości odpowiadać miały surowce zakupione na zapasy strategiczne, a nie na potrzeby bieżącej produkcji. Z dotychczasowych danych nie wynika by napływ surowców przekraczał ilości naromalnego zapotrzebowania /za wyjątkiem kauczuku/ i przypuszczać można, że do chwili obecnej wartość surowców sprowadzonych na poczet zapasów strategicznych nie przekracza sumy £ 10 do 15 mln.

Również niektóre pozycje przychodowe bilansu płatniczego są w tej chwili bardzo wątpliwe, głównie na skutek utraty zysków z operacji Anglo-Iranian Oil Company. Ocenia się, że wartość zagranicznych walut uzyskiwanych przez sprzedaż i rozprowadzenie ropy i produktów rafinerii perskiej wynosiła około \$ 300 mln.rocznie. Zastąpienie ropy perskiej ropą z innych źródeł spowoduje w bilansie handlowym tylko zwiększenie wydatków dolarowych, ale w bilansie płatniczym utrata takiej pozycji powoduje wyłom, którego nie da się uzupełnić z innych źródeł.

Na dokładne dane odnośnie do bilansu handlowego za pierwsze półrocze 1951 roku trzeba czekać do października. Dotychczas ogłoszono tylko dane dotyczące kształtowania się rezerw złota i dewiz - co właściwie jest bilansem płatniczym obszaru szterlingowego z obszarem dolarowym.W drugim kwartale b.r. nadwyżka dolarowa obszaru szterlingowego w transakcjach o charakterze handlowym wynosiła \$ 54 mln w porównaniu z \$ 360 mln nadwyżki w I-szym kwartale. Oczywiście nadwyżka ta jak i w poprzednich okresach jest zasługą obszaru szterlingowego, gdyż bezpośrednia wymiana W.Brytanii z obszarem dolarowym była i jest deficytowa.

Ogólny stan zapasów dewiz i złota wzrósł w II-gim kwartale b.r. o \$ 109 mln ponieważ otrzymano \$ 55 mln. z tytułu zaległości pomocy marshallowskiej za poprzednie okresy. W I-szym kwartale b.r. zapasy wzrosły o \$ 458 mln w tym \$ 98 mln z pomocy marshallowskiej. W I-szym półroczu

zatem rezerwy zwiększyły się o \$ 567 mln do wysokości \$ 3.867 mln. Porównanie zmian w stanie zapasów złota i dewiz w poszczególnych kwartałach od czasów dewaluacji ilustruje poniższa tabela /w mln \$/:

Rok wzgl.kwartał	Nadwyżka/Deficyt	Zmiana w stanie zapasów	Poziom x/ zapasów
1949	- 1.532	- 168	1.688
I/1950	+ 40	+ 296	1.984
II/1950	+ 180	+ 438	2.422
III/1950	+ 187	+ 334	2.756
IV/1950	+ 398	+ 544	3.300
1950	+ 805	+ 1.612	3.300
I/1951	+ 360	+ 458	3.758
II/1951	+ 54	+ 109	3.867

Z tabeli powyższej wynika, że w II-gim kwartale br. nastąpiło niezwykle silne pogorszenie się bilansu z obszarem dolarowym w porównaniu z poprzednimi okresami. W półroczu obejmującym ostatni kwartał 1950 roku i pierwszym kwartał 1951 roku wpływy dolarowe na skutek amerykańskich zakupów po cenach inflacyjnych na obszarze szterlingowym z samych tylko transakcji handlowych wyniosły przeszło \$ 750 mln. Spadek w II-gim kwartale przeszedł oczekiwania. Ogólnie spodziewano się, że wpływy będą mniejsze - ale nie spodziewano się tak silnego spadku.

Wskaźnik cen importowych i eksportowych w okresie czerwiec

1950 - lipiec 1951

Wskaźnik cen importowych

wskaźnik /1950 = 100/

	ogólny	art.spożywcze napoje, tytoń	surowce	wyroby gotowe
1950 r.				
czerwiec	98	102	94	98
lipiec	99	101	98	97
sierpień	100	101	100	99
wrzesień	102	100	104	102

Δ/ Zmiana w stanie zapasów oznacza wartość netto o jaką zapasy zmalały względnie wzrosły, po odjęciu względnie dodaniu do deficytu albo nadwyżki z operacji handlowych sum pochodzących z transakcji nie handlowych jak np. z kredytu amerykańskiego i kanadyjskiego, pomocy marshallowskiej itp.

październik	107	103	112	104
listopad	110	104	118	107
grudzień	113	103	124	109

1951 r.

styczeń	119	106	138	111
luty	125	106	149	114
marzec	128	106	156	112
kwiecień	136	112	162	128
maj	142	116	176	128
czerwiec	143	117	176	131
lipiec	142	-	172	-

Wskaźnik cen eksportowych
/1950 = 100/

wskaźnik ogólny	<u>półfabrykaty i wyroby gotowe</u>			
	wskaźnik ogólny dla całej grupy	wyroby tekstylne	metały	inne

1950 r.

czerwiec	99	99	99	99	99
lipiec	100	100	100	100	100
sierpień	100	100	100	100	99
wrzesień	101	100	100	102	100
październik	102	102	101	104	102
listopad	104	104	102	108	103
grudzień	106	105	103	110	105

1951 r.

styczeń	107	107	104	114	106
luty	109	109	106	118	107
marzec	112	118	107	123	112
kwiecień	115	114	109	128	114
maj	118	117	110	133	119
czerwiec	120	119	112	137	122
lipiec	122	-	113	142	125

Wzrost wskaźnika cen detalicznych w I półroczu r. 1950

Wzrost wskaźnika cen detalicznych w W. Brytanii w I półroczu br. przedstawia się następująco /17 czerwca 1947r. = 100/:

	W dn. 16.I	W dn. 13.II	W dn. 13.III.	W dn. 17.IV.	W dn. 15.V.	W dn. 19.VI.
Wskaźnik ogólny	117	118	119	121	124	125
artykuły spożywcze	126,9	127,5	128,0	130,6	135,4	136,0
odzież	126,0	128,2	130,9	134,2	136,7	139,0
opał i światło	122,3	125,6	126,3	128,3	126,9	126,0

przedmioty długo-
trwałego użytku
domowego
usługi

120,5	124,3	126,1	127,7	133,2	134,0
112,9	113,7	114,4	115,8	116,3	117,0

Według danych ministerstwa pracy ogólny wskaźnik cen detalicznych w Anglii wynosił 126 punktów w dniu 17 lipca 1951 r.

Wzrost wskaźnika wywołany został wzrostem cen ziemniaków, mleka, cukru oraz szeregu innych artykułów spożywczych.

Przemówienie ministra handlu w obronie wymiany handlowej z krajami demokracji ludowej

Minister handlu W. Brytanii, na przyjęciu wydanym z okazji otwarcia Kornwalijskich Targów Przemysłowych, w dniu 15 sierpnia wygłosił przemówienie, w którym powiedział m. in. "polityka handlowa W. Brytanii była przedmiotem wielu nieporozumień między nami a Amerykanami. Apeluję do naszych przyjaciół amerykańskich, by zechcieli zrozumieć, że równoczesne utrzymywanie stosunków handlowych z krajami demokratycznymi i z Ameryką nie wskazuje na brak lojalności dla naszej wspólnej sprawy. Podobnie jak Stany Zjednoczone uznają, że handel między Japonią a Chinami jest normalną koniecznością na Dalekim Wschodzie, tak też regularna wymiana handlowa Europy Wschodniej z Zachodnią zawsze była istotną dla gospodarki europejskiej.

Handel ze Wschodem przysporzył Europie Zachodniej ogromne źródła dostaw zboża oraz drzewa z lasów Związku Radzieckiego, węgla z kopalń polskich, żywności z gospodarstw rolnych węgierskich, polskich i nadbałtyckich. W zamian za to Wschodnia Europa zaopatruje się w surowce, których jej brak i w wyroby produkowane przez Europę Zachodnią. Pozbawienie każdej ze stron zainteresowanych dotychczasowych źródeł dostaw nie zwaloczy komunizmu. Może ono jedynie podważyć dobrobyt obu stron, nie dając w zamian żadnej korzyści.

Od wiosny 1949 r. - pomimo doniosłości naszego handlu z krajami Europy Wschodniej, uznaliśmy za konieczne wprowadzenie ograniczeń eksportowych do powyższych krajów. Lista towarów całkowicie zabronionych do wywozu do tych krajów obejmuje 250 pozycji. Dowodzi to, że jesteśmy w pełni świadomi konieczności ograniczenia eksportu towarów o znaczeniu strategicznym. O ile z jednej strony oczywistym jest, że nie wolno nam eksportować broni i amunicji, czego też nie czynimy, to z drugiej strony uważać można prawie każdy towar za przydatny na wypadek wojny, a zatem towary tekstylne na umundurowanie wojsk, a lekarstwa dla szpitali wojskowych.

Ogromna ważność naszego handlu zagranicznego często jeszcze wciąż jest niedostatecznie doceniana wewnątrz kraju, a niejednokrotnie była bardzo mylnie rozumiana zagranicą. Nasz następny bilans płatniczy wykaże deficyt, szczegól-

nie poważny w grupie dolarowej".

W Ł O C H Y

Handel zagraniczny w I półroczu roku 1951

Francuski organ "Informations de Commerce" podaje, że import włoski w I półroczu roku 1951 wynosił, według tymczasowych danych /w mln dolarów/ 1.048 wobec 726 w takim samym okresie roku ubiegłego, eksport zaś - 764 wobec 537.

Ujemne saldo bilansu handlowego wzrosło w okresie styczeń-czerwiec roku bieżącego do \$ 284 mln w porównaniu z \$ 180 mln. w tym samym okresie roku 1950.

Skutki planu Marshalla

W ostatnich kilku tygodniach rząd włoski podjął kroki w celu likwidacji kontrolowanych przez państwo zakładów przemysłu ciężkiego. Likwidacja grozi wielkiej fabryce budowy maszyn w Mediolanie "Breda", znajdującej się pod kierownictwem "Instytutu Odbudowy Przemysłowej" /I.R.I./ której część akcji należy do państwa. Ażeby zadać ostateczny cios temu największemu w Mediolanie zakładowi budowy maszyn rząd przekazał go t.zw. "Funduszowi Finansowania Budowy Maszyn" /F.I.M./ - innemu przedsiębiorstwu państwowemu, które zarządza likwidacją zakładów budowy maszyn według zleceń amerykańskich monopolistów.

Wyznaczony na fabrykę "Breda" komisarz rządowy oznajmił o opracowanym przez rząd planie "reorganizacji" fabryki, co równa się jej likwidacji. Według tego planu natychmiast zostało zwolnionych 3.900 robotników.

Fabryczne organizacje związkowe energicznie zaprotęstowały przeciwko planowi likwidacji fabryki. Związek Zawodowy metalowców w Mediolanie wezwał całą klasę robotniczą i wszystkie organizacje związkowe w kraju aby solidarnie wystąpiły w obronie robotników fabryki "Breda".

W związku z brakiem zamówień na budowę statków w stoczni "Ansaldo" w Genui, znajdującej się również pod kontrolą "Instytutu Odbudowy Przemysłu", dyrekcja zażądała zwolnienia z pracy 1.200 robotników, niezatrudnionych bezpośrednio przy produkcji i zmniejszenia liczby dalszych 1.600 robotników.

Polityka likwidacji narodowego przemysłu budowy maszyn, nie związanego z marshallowskim koncernem "Fiat" daje się we znaki szeregu prywatnym zakładom.

Nm. duża fabryka "Savigliano" w Turynie, która poprzednio wyrabiała obrabiarki i inny sprzęt, a w ostatnich latach wobec konkurencji "Fiata" przerzuciła się na produkcję

radioodbiorników, zmuszona była zwolnić 500 robotników i 100 pracowników umysłowych. Poprzednio już z fabryki tej zwolniono 1.800 pracowników.

Inny duży zakład w Turynie "Nebiło" znajduje się w przede dniu likwidacji. Zakład ten jest jedyną we Włoszech fabryką, produkującą maszyny drukarskie.

Lamorskie kraje kapitalistyczne

Rozszerzenie się wpływów Stanów Zjednoczonych na rynki towarów strategicznych

Przewiduje się, że Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju, który przed niedawnym czasem udzielił pożyczki Pakistanowi i Belgijskiemu Kongu, przeznaczy w tym roku znaczne sumy w formie kredytów dla innych krajów, produkujących surowce strategiczne.

A F R Y K A P O Ł U D N I O W A

Handel zagraniczny w pierwszym półroczu br.

W pierwszym półroczu br. wartość importu wynosiła £ 229 mln w porównaniu z £ 128,5 mln w analogicznym okresie roku ubiegłego, a wartość eksportu £ 179,5 mln w porównaniu z £ 93 mln.

Eksport Związku Południowo-Afrykańskiego w okresie ^{pierwszych} 5-ciu miesięcy rb. był w odniesieniu do szeregu artykułów znacznie wyższy pod względem wartościowym, niż w tym samym okresie r.1950.

	Styczeń r. 1950	- -----	Maj r. 1951
	/ w mln £/		
wełna potna	15,3		36,4
wełna prana i inne	3,1		7,9
drogie kamienie	3,7		7,0
ruda manganowa	0,75		1,4
platyna	0,7		1,2
koncentraty surowcowe	0,3		0,9

A R G E N T Y N A

Handel zagraniczny w I kwartale r.1951

First National Bank w Bostonie podaje następujące dane, dotyczące handlu zagranicznego Argentyny w I kwartale r.1951 /w mln ag.pesos/:

I k w a r t a ł
1950 r. ----- 1951 r.

E k s p o r t

ogółem	1.270	1.654
w tym:		
zboże	350	366
mięso i artykuły mięsne	255	152
artykuły chemiczne z surowców drzewnych	26	55

I m p o r t

ogółem	1.294	1.682
w tym:		
maszyny i środki transportowe	233	325
paliwo i oleje smarowe	159	196
tkaniny i wyroby włókiennicze	207	189
materiały drzewne	53	156
wyroby z metali żelaznych	293	149
artykuły spożywcze	-	70

Podział geograficzny argentyńskiego handlu zagranicz-
nego w I kwartale b.r. przedstawiał się następująco:

	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>
Stany Zjednoczone	416,3	327,5
W. Brytania	150,8	174,0
Brazylia	145,7	140,7
Francja	126,4	114,1
Niemcy Zachodnie	104,3	70,2

Zgodnie z powyższymi danymi argentyński bilans han-
dlowy w I kwartale r.b. był ujemny, a jego saldo wynosiło
- 28 mln.arg.pesów, wobec 24 mln.arg.pesów w tym samym
okresie r.1950. Znaczną część deficytu spowodował handel
z W. Brytanią.

Nowy program gospodarczy

W niedawnym swym przemówieniu na giełdzie w Buenos
Aires argentyński minister finansów dr. Alfredo Comez Mora-
les, będący również Prezesem Centralnego Banku Argentyń-
skiego zrobił przegląd sytuacji finansowej i ekonomicznej
kraju i zapowiedział podjęcie prób opanowania inflacji i
ustabilizowania cen, płac i zysków.

Stwierdził on, że Argentyna nie wiąże się zasadami
"ortodoksyjnej" polityki ekonomicznej, ponieważ uznaje
ona, iż nabycie towarów jest ważniejsze od gromadzenia
rezerw pieniężnych. Czynione są wysiłki eksportu do tych

krajów, które byłyby w stanie dostarczyć Argentynie towarów zasadniczych /essential/.

B R A Z Y L I A

Wprowadzenie podwójnych kursów walut

Sfery giełdowe Brazylii spodziewają się, iż w najbliższych dniach zamiast jednego urzędowego kursu walut w kraju wprowadzone zostaną dwa kursy - jeden oficjalny i drugi wolno-rynkowy.

Kurs urzędowy zostanie utrzymany na poprzednim poziomie ponieważ Brazylia zgodnie z umowami Międzynarodowego Funduszu Walutowego nie może dowolnie zmieniać kursu cruzeira. Będzie on nadal stosowany przy transakcjach eksportowych i importowych.

Kurs wolno-rynkowy stosowany będzie w transakcjach kapitałami zagranicznymi, kapitałami inwestycyjnymi, dochodami i dywidendami, a oprócz tego we wszystkich transakcjach turystycznych i tp.

Stany Zjednoczone narzucają lichwiarskie warunki pożyczki

Pismo brazylijskie "Correio de Manhã" w artykule wstępnym ostro krytykuje lichwiarskie warunki pożyczki w wysokości \$ 300 mln narzuconej Brazylii przez Stany Zjednoczone.

Pismo wskazuje, iż Brazylii potrzebna jest bardzo pożyczka dla zakupu niezbędnych maszyn i sprzętu przemysłowego. Jednakowoż Stany Zjednoczone nie pozwalają Brazylii wykorzystać pożyczkę według własnego życzenia. "Może się wydać to nonsensem - pisze gazeta - lecz niestety jest to prawdą. Stany Zjednoczone gotowe są zaofiarować Brazylii pożyczkę pod warunkiem, że zgodzi się ona nabywać to, co zechce jej Amerykanie sprzedać."

C H I L E

Pożyczka z Banku Eksportowo-Importowego

Bank Eksportowo-Importowy Stanów Zjednoczonych ogłosił o udzieleniu dwóch pożyczek chilijskiej "Corporacion de Fomento de la Produccion" na ogólną sumę \$ 11.150.000. Bank oznajmił, iż pierwsza pożyczka w wysokości \$ 10 mln, przeznaczona jest na zakup maszyn w Stanach Zjednoczonych, druga zaś, w wysokości \$ 1.150.000, posłuży zwiększeniu produkcji ferrostopów w fabryce "Nacional de Carbura y Metalurgia". Obydwie pożyczki oprocentowane są na 4% rocznie.

przy czym pierwsza płatna jest w ciągu 20 lat, druga - w ciągu 5 lat.

E G I P T

Nacisk ekonomiczny Stanów Zjednoczonych

Jak podaje z Kairu korespondent dziennika "Christian Science Monitor", ostatnie ograniczenia handlu z krajami obozu pokoju uchwalone przez Kongres Stanów Zjednoczonych, może wywrzeć wpływ na stosunki handlowe Egiptu z krajami obcymi.

Poselstwo Stanów Zjednoczonych w Kairze powiadomiło egipskiego ministra zaopatrzenia, że Rada Bezpieczeństwa Narodowego Stanów Zjednoczonych uznała, iż egipskie dostawy towarów, uważanych przez Amerykę za "strategiczne" do Związku Radzieckiego i krajów z nim zaprzyjaźnionych sprzeczne są z wymogami bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych.

Rada Bezpieczeństwa Narodowego U.S.A. podkreśliła, że po upływie przewidzianego 90-dniowego okresu ulgowego, Stany Zjednoczone będą zmuszone zrzec się "pomocy" obiecanej Egiptowi na zasadzie 4-go punktu tzw. "Programu Trumana", jak również pozbawić kraj projektowanej "pomocy" na podstawie programu "zapewnienia wzajemnego bezpieczeństwa".

Groźba ta wywołała zaniepokojenie w kołach rządowych, przed kilkoma bowiem tygodniami Egipt zawarł czwarty po wojnie traktat handlowy ze Związkiem Radzieckim.

W związku z groźbą Rady Bezpieczeństwa Narodowego Stanów Zjednoczonych, egipski minister zaopatrzenia Achmed Chamza-Bej oświadczył: "Zawarliśmy układ o wymianie towarowej ze Związkiem Radzieckim, dlatego, że Stany Zjednoczone nie mogą czy nie chcą zaopatrywać nas w nieodzownie potrzebne nam towary; nie sądzę by Stany Zjednoczone miały uzależniać swoją pomoc gospodarczą od spraw, dotyczących żywotnych potrzeb naszego kraju.

Egipt gotów jest raczej zrzec się obiecanej pomocy amerykańskiej, niż pozbawić swoją ludność żywności".

H O N G - K O N G

Pogorszenie się sytuacji gospodarczej

Według oświadczenia dziennika "Public Ledger" w Hong-Kongu wzmaga się bezrobocie, powstałe na skutek zamknięcia przedsiębiorstw, zmuszonych do tego brakiem surowców. Inną przyczyną wzmagającego się bezrobocia jest brak rynków zbytu i wygórowane ceny, z powodu których towary Hong-Kongu nie wytrzymują konkurencji.

INDIE

Pożyczka amerykańska

Stany Zjednoczone zatwierdziły udzielenie Indiom kredytu na kupno pszenicy w sumie \$ 190 mln. Spłata tej pożyczki nastąpi głównie w postaci materiałów strategicznych i deficytowych.

Sytuacja gospodarcza

Produkcja przemysłowa w Indiach osiągnęła w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku, w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego, następujące wyniki:

	<u>I-IV.1951 r.</u>	<u>I-IV.1950 r.</u>
towary bawełniane		
/w 1000 jardów/	1.303.221	1.237.265
przędza /w 1000 funtów/	420.725	403.519
węgiel /w tonach/	11.648.000	11.134.000
cement /w tonach/	994.579	861.296
stal /w tonach/	340.243	323.377
juta /w tonach/	276.000	254.000

Rządowa Komisja Planowania opracowała pięcioletni program zwiększenia produkcji rolnictwa, budowy głównych gałęzi przemysłu, usprawnienia transportu i sieci komunikacyjnej. Na inwestycje przeznaczono ogółem 17,9 mlrd. rupii. W ciągu pierwszych pięciu lat nakłady na melioracje mają wynieść 4,5 mlrd. rupii.

Dochód narodowy Indii wyniósł w latach 1948 i 1949 - 87,1 mlrd. rupii. Na jednego obywatela przypada 255 rupii dochodu rocznego. Podział dochodu narodowego jest następujący /w procentach/:

rolnictwo	48
handel i komunikacja	20
górnictwo, przemysł i rzemiosła	17

IRAN

Pożyczka amerykańska

Senat irański zatwierdził projekt ustawy, uchwalonej w dniu 9 sierpnia przez Medżlis w sprawie przyjęcia pożyczki w wysokości \$ 25 mln. z Banku Eksportowo-Importowego Stanów Zjednoczonych.

J A P O N I A

Przedstawicielstwa handlowe w Stanach Zjednoczonych A.P.

Rząd U.S.A. wyraził zgodę na utworzenie Japońskiej Izby Handlu Zagranicznego w Stanach Zjednoczonych. Będzie ona posiadała wydział handlu i finansów. Kierować nią będzie pełnomocnik japońskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które sprawuje nadzór nad jej działalnością. W ten sposób Stany Zjednoczone uruchamiają przedstawicielstwa dyplomatyczne i handlowe Japonii jeszcze przed podpisaniem z nią traktatu pokojowego.

Fundusz dolarowy znajdujący się w rękach okupacyjnego urzędu dewizowego, przekazany zostanie władzom japońskim. Pozwoli to Japonii szybciej otrzymać kredyty dolarowe. Podobny układ zawarty został w Wielką Brytanią. Szczegóły jego podamy w numerze następnym.

Wzrost konkurencji japońskiej na rynkach Południowo-Wschodniej Azji i Afryki

Jak donosi prasa angielska sfery przemysłowej Lancashire - jednego z największych centrów przemysłu włókienniczego Anglii - wyrażają poważne zaniepokojenie w związku z odradzającą się konkurencją towarów japońskich na rynkach Południowo-Wschodniej Azji i Afryki.

W okresie I półrocza r.1950 - pisze gazeta "Financial Times" - eksport tkanin bielonych z Japonii wzrósł w porównaniu z 1947 r. o 8,5%, gotowych wyrobów przemysłu włókienniczego - o 26,5%.

Czasopismo "Great Britain and East" podkreśla, że w związku z napływem japońskich towarów "w ostatnich dwóch latach, w rejonach Afryki nie objętych systemem preferencji imperialnych, dało się zauważyć zmniejszenie importu towarów z Anglii". "Financial Times" z nieukrywanym rozdrażnieniem pisze: "W pierwszej połowie r.1951 japońskie monopole włókiennicze zajęły bardziej zdecydowane stanowisko w kwestii podziału rynków światowych, ponieważ USA obiecały pomoc Japonii w uzyskaniu przewagi na rynkach Południowo-Wschodniej Azji".

Wzmocnienie stosunków handlowych z Pakistanem

Gazeta "Deon" donosi, że japońska misja przemysłowa odbyła podróż po wschodnim i zachodnim Pakistanie "w celu utrwalenia i dalszego rozszerzenia stosunków handlowych między Japonią a Pakistanem".

Według oświadczenia przewodniczącego misji japońskiej, Japonia może dostarczyć Pakistanowi rozmaite typy maszyn

w tym również maszyny włókiennicze dla fabryk jutowych, traktory, maszyny drogowe, kutry motorowe, tkaniny bawełniane i inne towary. Japonia zainteresowana jest w otrzymaniu z Pakistanu juty, bawełny, skór, pszenicy i ryżu.

W dniu 13 sierpnia nastąpiło oficjalne spotkanie misji japońskiej z rządem pakistańskim, przy czym dyskutowane było zagadnienie wysłania specjalistów japońskich do Pakistanu.

K A N A D A

Handel zagraniczny w czerwcu r.1951

Kanadyjskie Biuro Statystyczne opublikowało następujące dane dotyczące handlu zagranicznego Kanady w czerwcu roku 1951 w zestawieniu z czerwcem roku 1950 /w mln dolarów/:

	I m p o r t	
	C z e r w i e c	
	rok 1950	rok 1951
O g ó ł e m	282,5	360,4
w tym:		
metale żelazne	93,0	120,0
minerały niemetaliczne	57,0	61,2
produkty rolnicze pochodzenia		
- roślinnego	46,0	49,0
przędza i wyroby włókiennicze	27,0	41,3
metale nieżelazne	17,0	24,9
chemikalia	15,0	15,5
materiały drzewne i papier	8,2	11,7
bydło żywe i produkty		
hodowlane	5,8	9,1

W czerwcu roku bieżącego Kanada importowała głównie z następujących krajów /w mln.kan.dolarów, dane w nawiasach z maja br./: ze Stanów Zjednoczonych - na sumę 241,5 /273,2/, z W.Brytanii - na 39,9 /43,6/, z pozostałych krajów Imperium Brytyjskiego - na 30,7, z krajów Ameryki Łacińskiej - na 23,0 /27,1/ i z krajów Europy kontynentalnej - na 16,1.

Eksport Kanady w czerwcu 1951 r. wyniósł 312,5 mln. kan.dolarów wobec 289,2 mln.kan.dol. w tymże miesiącu roku ubiegłego.

Głównymi kontrahentami w czerwcu r.b.były następujące kraje /w mln.dolarów/:

	C z e r w i e c	
	1950 r.	1951 r.
Stany Zjednoczone	172,7	188,4

Wielka Brytania	52,5	51,3
Inne kraje Imperium Brytyjskiego	9,3	14,9
Europa kontynentalna	14,4	32,2
Ameryka Południowa	13,9	11,2

Głównymi artykułami eksportu kanadyjskiego w czerwcu b.r. były /w mln.kan.dolarów/:

drzewo, papier i wyroby z nich = 111,2, produkty pochodzenia roślinnego = 77,8, metale kolorowe = 36,2, metale i wyroby z nich = 26,1, bydło i produkty hodowlane = na 32,6, chemikalia = na 11,0, kopaliny niemetaliczne = na 10,3, przędza i wyroby włókiennicze = na 3,1.

K O N G O B E L G I J S K I E

Handel zagraniczny w pierwszych czterech miesiącach b.r.

Handel zagraniczny osiągnął w pierwszych czterech miesiącach następujące obroty /w mlrd.fr.belgijskich/:

	<u>Eksport</u> -----	<u>Import</u> -----	<u>Bilans</u> -----
I - IV. 1951	5,74	4,32	+ 1,48
I - IV. 1950	3,78	3,02	+ 0,75

K U B A

Przewidywanie gospodarki przez monopole amerykańskie

Według oświadczenia Wiceprzewodniczącego Światowej Federacji Związków Zawodowych Lasaro Peña, opublikowanego w gazecie "Vida Sindical" całe życie gospodarcze Kuby uzależnione jest od Wall-Street'u. Monopole amerykańskie rozporządzają całkowitą produkcją energii elektrycznej w kraju i jego środkami łączności telefonicznej. Amerykanie panują w niedawno utworzonym Banku Narodowym, w przemyśle cukrowniczym i innych gałęziach produkcji.

W rękach ich znajduje się również większość ziemi ornej. Towarzystwa Okrętowe Stanów Zjednoczonych kontrolują eksport i import Kuby. Panowanie amerykańskich monopolistów paraliżuje działalność wielu przedsiębiorstw hutniczych, drzewnych, włókienniczych i innych dziedzin przemysłu krajowego. Plan Marshalla zlikwidował rynki zbytu produkcji przemysłowej Kuby. Nie licząc się z życzeniami narodu kubańskiego Stany Zjednoczone udaremniają nawiązanie stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim, Chińską Republiką Ludową i innymi krajami demokracji ludowej.

Uzależniając całe życie gospodarze Kuby, amerykańscy imperialiści przekształcili obecnych władców Kuby w swoje marionetki, posłusznie wypełniające rozkazy Stanów Zjednoczonych. Jednakże oświadczył Lasaro Peña, naród kubański zdecydowanie walczy o niezależność gospodarza i narodową swego kraju, stając w obronie swego przemysłu przed konkurencją Stanów Zjednoczonych.

M A L A J E

Handel zagraniczny w pierwszym półroczu 1951 r.

Bilans handlowy Malajów za pierwsze półroczu 1951 r. wykazał nadwyżkę £ 115 mln. wobec nadwyżki £ 11 mln. w pierwszym półroczu 1950 r. - równającą się niemal nadwyżce za cały rok 1950, która wynosiła £ 124 mln.

Wysoka wartość eksportu spowodowana została przede wszystkim wyższymi cenami, uzyskiwanymi za dwa główne artykuły eksportowe - kaczuk i cynę, jakkolwiek cena obydwóch artykułów nieco spadła z końcem czerwca w porównaniu z rekordowymi cenami w lutym, gdy kaczuk osiągnął cenę 6 sh za lb, a cyna £ 1.600 za tonę.

Cały eksport 621.685 ton kaczuku przyniósł £ 276 mln, z tego 197.117 ton wartości £ 82 mln. poszło do U.S.A.

Eksport cyny osiągnął 31.984 ton, wartości £ 38 mln z czego jednak do U.S.A. eksportowano jedynie 2.532 tony wartości £ mln.

M E K S Y K

Handel zagraniczny w maju i w pierwszym półroczu

Eksport Meksyku w maju 1951 r. wyniósł /w mln pesos/ 340,0 wobec 318,4 w kwietniu rb. a import - 660,0 wobec 631,0 w kwietniu.

Bilans meksykańskiego handlu zagranicznego w ciągu pierwszego półrocza roku 1951 zamknął się saldem ujemnym w wysokości 918,3 mln. pesos.

P A K I S T A N

Handel zagraniczny w czerwcu i pierwszym półroczu 1951 r.

Według danych "Monthly Review of Foreign Seaborne Trade of Pakistan" ogólny eksport Pakistanu drogą morską wynosił w czerwcu rb. /w mln.p.rupii/ 102,161, import zaś

- 124.544. Statystyka pakistańska dzieli towary importowane na dwie kategorie a mianowicie: na towary przywożone przez firmy prywatne, które wwiozły ich w czerwcu b.r. na sumę 112,3 mln.p.rupii, oraz na towary zakupione przez państwo na sumę 12,2 mln.pak.rupii.

Deficyt pakistańskiego bilansu handlowego w czerwcu rb. wyrażał się sumą 22,3 mln rupii pak. z czego 10,1 mln przypada na handel prywatny.

Według tymczasowych danych, handel zagraniczny Pakistanu w pierwszym półroczu r.1951 przedstawia się następująco /w mln.rupii pak./:

	<u>Eksport</u> ----	<u>Import</u> ----	<u>Saldo</u>
I kwartał 1951 r.	903,8	416,0	+ 487,8
II kwartał 1951 r.	417,0	343,9	+ 73,1
w tym:			
kwiecień	146,6	103,4	+ 43,2
maj	168,2	116,0	+ 52,2
czerwiec	102,2	124,5	- 22,3
ogółem w okresie styczeń-			
-czerwiec	1.320,8	759,9	+ 560,9

Z tablicy tej wynika, że obroty towarowe Pakistanu w II kwartale w porównaniu z I kwartałem rb. zmniejszyły się znacznie głównie kosztem eksportu. Pomimo dodatniego salda bilansu handlowego suma jego zmniejszyła się sześciokrotnie.

Produkcja przemysłowa w 1950 r.

Produkcja przemysłowa Pakistanu w roku 1950 wynosiła /w tysiącach ton/:

przędza bawełniana	3,4
tkaniny bawełniane /w mln metrów/	123,4
skóra podeszwowa	1,6
obuwie skórzane /w tys.par/	10.750,0
skóra /tysiące stóp ² /	13,2
wyroby szklane	8,0
cegła ogniotrwała	8,0
soda kwasowęglowa	20,0
kwask siarkowy	0,3
mydło do prania	50,0
mydło toaletowe	0,8
cukier	103,0
olej roślinny	80,0

R O D E Z J A

Pożyczka amerykańska

W dniu 5 lipca podano do wiadomości, że administracja planu Marshalla zatwierdziła udzielenie pożyczki w sumie \$ 5 mln. Północnej i Południowej Rodezji na przebudowę sieci kolejowej.

Pożyczka udzielona została na 15 lat, przy czym zgodnie z umową spłata jej nastąpi głównie w formie dostaw tych towarów, których brak odczuwają Stany Zjednoczone; chodzi tu głównie o kobalt, miedź, wolfram i rudy chromowe.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Handel zagraniczny w maju i w ciągu pierwszych pięciu miesięcy b.r.

Zgodnie z danymi ministerstwa handlu, struktura handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych w maju i w pierwszych pięciu miesiącach r.1951 przedstawiała się następująco /eksport podano bez reeksportu, łącznie z dostawami wojennymi; import obejmuje towary zużywane w kraju; wszystkie przytoczone cyfry podane są w mln.dol./:

	<u>Maj</u> -----	<u>Styczeń</u> -----	<u>Maj</u> -----
<u>Eksport</u>	1.336.5	5.968,3	
<u>Surowce</u>	204,6	927,3	
w tym:			
bawełna	94,2	465,0	
węgiel	53,4	181,3	
tytoń	15,2	82,7	
ropa naftowa	5,0	38,1	
<u>Artykuły spożywcze</u>	208,5	963,8	
w tym:			
pszenica	89,5	373,2	
kukurydza	16,6	103,8	
<u>Półfabrykaty</u>	142,1	621,4	
w tym:			
metale żelazne	25,7	126,4	
metale nieżelazne	18,7	90,9	
chemikalia przemysłowe	...	59,1	
<u>Wyroby gotowe</u>	781,3	3.455,8	
w tym:			
urządzenia przemysłowe	113,4	540,5	

urządzenia budowlane i dla transporterów	21,3	101,6
urządzenia dla obróbki metali	15,7	79,0
urządzenia wiertnicze i pompowe	15,6	75,4
urządzenia elektryczne	49,2	218,7
części samochodowe	32,7	157,6
samochody osobowe	37,5	154,0
ciężarówki i autobusy	32,8	147,3
traktory i części zapasowe do nich	28,6	137,3
wyroby bawełniane	35,6	169,4
wyroby ze sztucznego włókna	18,2	90,4
oleje smarowe	23,0	99,7
benzyna	11,3	41,5
<u>I_m_p_o_r_t</u>	945,8	4.859,0
<u>Surowce</u>	295,3	1.550,4
w tym:		
wełna surowa	84,7	394,3
kaczuk	52,3	357,8
ropa naftowa	34,0	157,4
rudy i koncentraty	19,0	114,8
futra	8,0	58,8
nasiona oleiste	9,1	57,0
skóry surowe	13,0	54,6
tytoń	6,9	33,8
<u>Artykuły spożywcze</u>	262,8	1.410,1
w tym:		
kawa	100,1	630,2
cukier	34,0	184,6
kakao	24,9	116,5
<u>Półfabrykaty</u>	213,2	1.091,3
w tym:		
celuloza	34,3	140,4
paliwo naftowe	16,4	97,8
tarcica	20,4	98,5
miedź	18,6	88,7
nikiel i jego stopy	5,8	32,3
chemikalia przemysłowe	12,8	58,7
<u>Wyroby gotowe</u>	174,5	807,2
w tym:		
papier gazetowy	43,5	199,6
maszyny i środki transportu	23,1	101,2

Poniższa tabela przedstawia podział geograficzny importu i eksportu Stanów Zjednoczonych w maju i w okresie pierwszych 5-ciu miesięcy roku 1951.

	Ogólny import		Eksport ^{1/}	
	Maj	Styczeń- -maj	Maj	Styczeń- -maj
O g ó ł e m	1.017,7	5.072,4	1.355,7	6.055,8
w tym:				
Ameryka Łacińska	291,5	1.617,3	300,0	1.437,6
Kraje zmarshallizowane Europy Zachodniej				
łącznie z Turcją	177,4	860,3	349,7	1.532,0
Kraje obszaru szterlingowego	216,6	1.030,3	157,7	733,3
Ameryka Północna	302,0	1.513,1	395,2	1.845,3
w tym:				
Kanada	202,2	922,2	255,6	1.141,0
Meksyk	26,5	149,5	60,6	277,2
Kuba	33,0	188,5	40,8	244,5
Ameryka Południowa	207,4	1.117,7	173,9	796,5
w tym:				
Brazylia	68,6	404,1	54,5	230,9
Wenezuela	30,8	138,7	38,4	202,3
Kolumbia	27,2	136,0	20,7	93,2
Argentyna	30,0	150,6	20,2	83,8
Chile	22,0	96,2	16,2	64,8
Peru	7,5	25,8	9,7	45,3
Urugwaj	14,8	116,4	6,3	37,7
Europa	189,4	919,2	366,9	1.613,6
w tym:				
Włochy	10,5	62,9	72,2	248,4
W. Brytania	45,8	200,5	54,8	285,0
Niemcy Zachodnie	21,2	90,7	40,8	207,0
Francja	28,0	135,0	36,6	160,6
Holandia	10,1	50,9	29,1	119,8
Belgia-Luksemburg	19,5	105,5	27,3	143,9
Szwajcaria	10,2	56,5	17,0	77,7
Szwecja	7,7	40,4	15,4	50,6
Austria	2,0	11,1	13,3	51,8
Grecja	2,2	14,0	10,7	49,6
Norwegia	8,2	24,5	8,4	37,0
Dania	1,6	8,3	6,3	28,4
Azja	179,5	999,3	173,8	876,6
w tym:				
Japonia	26,8	98,4	50,1	287,4
Indie	25,9	142,8	30,8	143,8
Filipiny	30,3	143,9	24,0	112,9
Indonezja	19,5	117,3	15,3	68,9

1/ Łącznie z reeksportem i dostawami specjalnych materiałów wojennych. Ostatnie szacuje się w maju roku 1951 na 172,2 mln. a w okresie styczeń-maj na 622,6 mln. g.

Turecja	6,8	44,3	6,8	26,8
Malaje Brytyjskie	24,7	187,6	4,2	23,1
Oceania	63,0	207,8	9,8	70,0
w tym:				
Australia	62,0	183,8	8,0	54,9
Afryka	76,4	313,0	58,7	226,9
w tym:				
Unia Południowo- -Afrykańska	12,8	74,1	28,9	96,0

Handel zagraniczny w czerwcu i w pierwszym półroczu 1951 r.

Według danych ministerstwa handlu obroty handlowe Stanów Zjednoczonych w czerwcu roku 1951 zmniejszyły się do \$ 2.222,7 mln wobec \$ 2.370,4 mln w maju, przy czym spadek nastąpił zarówno w eksporcie jak i imporcie, co uwidocznione zostało na niżej podanej tablicy /w mln.dolarów/:

1 9 5 1	Eksport /łącznie z reeksportem/	Import	Saldo
	-----	-----	-----
maj	1.352,7	1.017,7	335,0
czerwiec	1.292,8	929,9	362,9

W czerwcu Stany Zjednoczone zmniejszyły eksport maszyn, środków transportowych i bawełny. Jednocześnie komunikat wskazuje na pewne zwiększenie eksportu produktów mleczarskich.

Ogólny import Stanów Zjednoczonych w czerwcu spadł wskutek zmniejszenia zakupów minerałów niemetalicznych, wełny, bawełny, kawy, kakao i cukru.

W czerwcu roku 1950 eksport Stanów Zjednoczonych, łącznie z reeksportem wynosił \$ 877,6 mln., import zaś \$ 686,7 mln.

Według tymczasowych danych handel zagraniczny Stanów Zjednoczonych w I półroczu roku 1951 przedstawiał się następująco:/w mln dolarów/:

rok 1 9 5 1	Eksport /łącznie z reeksportem	Import	Saldo
	-----	-----	-----
I kwartał	3.329,1	3.028,7	300,4
II kwartał	4.019,4	2.972,0	1.047,4
styczeń-czerwiec	7.398,5	6.000,7	1.347,8

Wskaźnik cen hurtowych w czerwcu 1951 roku

Zgodnie z danymi, opublikowanymi przez Ministerstwo Pracy, ogólny wskaźnik cen hurtowych w Stanach Zjednoczonych w czerwcu wyniósł 181,7 w porównaniu ze wskaźnikiem majowym 182,9 i za czerwiec 1950 r. = 157,3 /1926 = 100/.

Wskaźniki cen hurtowych w poszczególnych miesiącach II kwartału bieżącego roku wynosiły /1926 = 100/:

	<u>Kwiecień</u>	<u>maj</u>	<u>czerwiec</u>
Ogólny wskaźnik	183,5	182,9	181,7
Podwskaźniki w/g stopnia obróbki towarów			
wyroby gotowe	175,9	176,2	175,5
półfabrykaty	187,1	186,5	180,4
surowiec	197,7	195,5	194,7
Podwskaźniki zasadniczych grup towarowych			
towary rolnicze	202,5	199,6	198,6
towary spożywcze	185,7	187,3	186,3
Wszystkie towary, prócz rolniczych i spożywczych	172,2	171,7	170,5
w tym:			
materiały budowlane	228,5	227,8	225,6
chemikalia	144,3	146,4	142,9
paliwo i materiały oświetleniowe	138,1	137,5	137,8
skóry surowe i wyroby skórzane	232,6	232,6	230,6
przedmioty domowego użytku	179,9	180,0	179,3
metale i wyroby metalowe	189,0	188,8	188,2
towary włókiennicze	182,8	181,9	177,6
inne towary	142,7	141,7	141,7

Zakaz importu żywności z Europy

Amerykańskie ministerstwo rolnictwa wydało zakaz przywozu artykułów rolniczych z Danii, Norwegii, Szwajcarii i Holandii.

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

BIRMA - JAPONIA

Jak donosi prasa japońska pomiędzy Birma a Japonią podpisana została umowa handlowa na r.1951, na podstawie której obroty towarowe pomiędzy obu tymi krajami wyniosą £ 20 mln.

Birma zobowiązała się dostarczyć Japonii bawełnę, nasiona bawełny, ryż, drzewo tekowe, olej tungowy, kauczuk, skóry, surowce mineralne. Eksport Japonii do Birmy obejmuje takie towary jak: materiały budowlane /w tym cement/, artykuły włókiennicze, sprzęt przemysłowy i inne. Poza tym Japonia będzie uczestniczyła w budowie przedsiębiorstw przemysłowych w Birmie.

Płatności będą dokonywane w funtach szterlingach.

BRAZYLIA - FRANCJA

Według umowy, zawartej niedawno pomiędzy Francją a Brazylią /patrz Nr.17/20/WHZ/ eksport towarów brazylijskich obejmuje kawę - \$ 50,0 mln., tytoń - \$ 4,0 mln., kukurydzę - \$ 3,5 mln., ryż - \$ 2,7 mln., nasiona roślin oleistych - \$ 2,2 mln., kakao - \$ 1,7 mln., pomarańcze - \$ 0,5 mln., olejki eteryczne - \$ 0,8 mln., bawełnę - \$ 40,0 mln., sisal - \$ 3,0 mln., tkaniny bawełniane - \$ 2,0 mln., linter i odpadki bawełniane - \$ 0,3 mln., skóry surowe - \$ 0,9 mln., skóry wyprawione - \$ 0,2 mln., materiały drzewne sosnowe - \$ 1,5 mln., surowce mineralne - \$ 1,0 mln.

Wśród towarów, które Francja będzie eksportować do Brazylii znajdują się: maszynyn dla różnych gałęzi przemysłu - \$ 10,0 mln., sprzęt kolejowy - \$ 8,0 mln., narzędzia i aparaty - \$ 4,0 mln., sprzęt rolniczy - \$ 3,6 mln., sprzęt dla przemysłu naftowego - \$ 3,0 mln., sprzęt elektryczny i radiowy - \$ 3,0 mln., obrabiarki - \$ 1,2 mln., samochody osobowe - \$ 5,7 mln., podwozia dla ciężarówek - \$ 3,0 mln., samochody ciężarowe - \$ 1,6 mln., motory - \$ 1,0 mln., traktory przemysłowe - \$ 1,0 mln., motocykle - \$ 0,5 mln., generatory elektryczne - \$ 0,5 mln., turbiny - \$ 0,5 mln., druty - \$ 4,0 mln., rury metalowe - \$ 3,0 mln., wyroby z metali żelaznych - \$ 2,6 mln.,

chemikalia - \$ 3,0 mln., nawozy fosforowe - \$ 3,0 mln.,
barwniki - \$ 3,0 mln., nawozy potasowe - \$ 1,5 mln., soda
kaustyczna - \$ 1,0 mln., smoła sosnowa - \$ 1,0 mln., skó-
ry - \$ 0,6 mln., przędza bawełniana - \$ 0,6 mln., wełnia-
na - \$ 0,6 mln., lniana - \$ 0,06 mln., tkaniny lniane -
\$ 0,4 mln., wełniane - \$ 0,4 mln., surowce dla przemysłu
perfumeryjnego - \$ 3,0 mln., oliwa - \$ 1,5 mln., dorsze -
\$ 1,4 mln., wina i napoje alkoholowe - \$ 1,2 mln., oliwki
- \$ 0,6 mln., sól - \$ 0,5 mln.

CEJLON - PAKISTAN

W uzupełnieniu wiadomości z Nr.8/11 podajemy, że
umowa handlowa pomiędzy Cejlonem a Pakistanem została pod-
pisana 11 maja 1951 roku. Umowa obowiązywać będzie od
1.VII.1951 r. do 31.XII.1952 r. Pakistan zobowiązał się
dostarczyć Cejlonowi 130.000 ton ryżu, z którego 20.000 ton
już dostarczono, 40.000 ton będzie wyładowane do końca
r.1951, a 70.000 ton - w ciągu r.1952. Poza tym Pakistan
będzie eksportował 6.000 ton maki i innych towarów. Cejlon
zobowiązał się dostarczyć kauczuku, herbaty, oleju kokoso-
wego, kopry i cynamonu.

DANIA - GRECJA

W Kopenhadze podpisany został między Danią a Grecją
nowy roczny układ handlowy, który wejdzie w życie 25 sier-
pnia b.r. Przewiduje on wymianę towarową w granicach po-
przedniego układu. Dla greckich towarów, podlegających
duńskiej kontroli importowej, ustalono kontyngenty na sumę
3,5 mln.kr. w czym świeże i suszone owoce na sumę 1,5 mln.
kr., gąbki na sumę 500.000 kr. oraz wina na sumę 450.000 kr.
Oprócz tego Grecja dostarczać będzie w ramach zliberalizo-
wanego importu duńskiego tytoniu surowego, szmerglu oraz
jelit. Na duński export, do do którego nie zostały ustalone
żadne kontyngenty, składają się głównie sery, jaja, sadze-
niaki, ryby solone oraz wędzone, jak również maszyny i apa-
raty. Oczekuje się, że nowy układ doprowadzi również do
większej nadwyżki duńskiego eksportu nad importem.

EGIPT - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości z Nr.7/10 W.H.Z. podajemy,
że według niedawno podpisanej rocznej umowy handlowej po-
między Egiptem a Niemcami Zachodnimi, która weszła w życie
1 czerwca 1951 r., Egipt dostarczy Niemcom Zachodnim ba-
wełnę na sumę \$ 50 mln. oraz rudy manganu, surowców che-
micznych, skór surowych, tkanin wełnianych, ryżu, cebuli,
gąbek, papierosów.

Eksport Niemiec Zachodnich do Egiptu będzie składał
się z takich towarów jak: surowka - \$ 4,0 mln., wyroby z
surowki - \$ 0,1 mln., półfabrykaty z metali nieżelaznych
- \$ 0,25 mln., konstrukcje metalowe - \$ 7,1 mln., maszyny -
\$ 6,0 mln., statki - \$ 0,5 mln., samochody i środki tran-

sportowe - \$ 5,0 mln., rowery - \$ 0,4 mln. artykuły elektro-
techniczne - \$ 3,9 mln., zegarki, wyroby optyczne i precy-
zyjne - \$ 0,5 mln., chemikalia - \$ 12,1 mln., węgiel, koks
i grafit - \$ 1,0 mln., tekstylia - \$ 4,5 mln., papier i ce-
luloza - 0,5 mln., artykuły spożywcze i napoje - \$ 1,3 mln.,
oraz wyroby farmaceutyczne i barwniki.

FRANCJA - PORTUGALIA

W Paryżu zakończone zostały rozmowy handlowe portu-
galsko-francuskie. Mieszana komisja podjęła decyzję podwyż-
szenia kontyngentów niektórych grup towarów. Francja będzie
eksportować do Portugalii więcej szkła i gotowych produktów
w wymianie za zwiększone ilości kawy, herbaty, korku i wosku
pszczeliego. Natomiast Portugalia dostarczy Francuskiej Afry-
ce Północnej 6.000 ton cementu.

HOLANDIA - HISPANIA

Rokowania handlowe pomiędzy Holandią a Hiszpanią,
które odbyły się niedawno w Hadze, zakończyły się zawarciem
nowej umowy handlowej, regulującej wymianę towarową pomię-
dzy Holandią a Hiszpanią na okres jednego roku, począwszy
od 1 czerwca b.r.

Ogólna wartość przewidzianych wzajemnych dostaw
oszacowana jest na sumę hfl.160 mln./ czyli fr.fr.15 mld./,
podczas gdy poprzedni układ obejmował wymianę towarową w
wysokości hfl.150 mln.

Na liście towarów hiszpańskich, które będą eksporto-
wane do Holandii, zwracają uwagę następujące pozycje:
piryty - 250.000 ton, ruda żelazna - 160.000 ton, ruda cyn-
kowa - 10.000 ton, ołów - 5.000 ton, potas - 15.000 ton,
korek hfl 2.000.000, owoce, w tym pomarańcze - 48.000 ton,
migdały i orzechy na sumę hfl 1.500.000, rodzynki i owoce
suszone - hfl 1.000.000, wina - na sumę 4.000.000.

Licencje na import win hiszpańskich do Holandii bę-
dą udzielane w miarę dokonywania przez Hiszpanię zakupów
serów holenderskich. Wartość licencji będzie rozdzielana
pomiędzy importerów holenderskich, przy czym musi ona wyno-
sić trzykrotną wartość sprzedanych serów.

Władze holenderskie zobowiązały się do udzielania
bez ograniczeń licencji na import do Holandii pewnych pro-
duktów hiszpańskich: bananów, roślin lekarskich, olejków
aromatycznych, granitu, marmuru obrobionego, zabawek itd.

Natomiast eksport holenderski będzie składał się
głównie z następujących towarów: ziemniaki jadalne - 30.000
ton, siemie lniane - 500 ton, woły - na sumę hfl 1.000.000,
konie - 1500 sztuk, sznurki do snopowiązałek - 500 ton,
koks - 20.000 ton, szmaty - na sumę hfl 1.000.000 i chemi-
kalia.

H O L A N D I A - I Z R A E L

Zgodnie z umową handlową podpisaną w Hadze pomiędzy państwem Izrael a Holandią, import Izraela z Holandii będzie obejmował: nawozy sztuczne, przędzę sztucznego jedwabiu, kable elektryczne, druty, metale, dachówkę, krowy zarodowe itd.

Wartość importu będzie wynosiła 1.400.000 funtów izraelskich. Eksport Izraela do Holandii będzie się składał z owoców, półfabrykatów i innych towarów na sumę 1.100.000 funtów izraelskich /11 mln.guldenów/. Ceny te wyrażają tylko granicę dolną i będą mogły być podwyższone stosownie do potrzeb. Nowa Umowa wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1951 roku.

I N D O N E Z J A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W Bonn została podpisana w dn.13 lipca b.r. umowa handlowa między Zachodnimi Niemcami a Indonezją.

Bliższych szczegółów nie podano.

J A P O N I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Jak donosi agencja France Press pomiędzy Japonią a Niemcami Zachodnimi zawarta została umowa handlowa na sumę \$ 30 mln. Japonia będzie eksportować przede wszystkim towary włókiennicze, artykuły żywnościowe, tłuszcz wielorybi, tytoń, maszyny, metale nieżelazne, chemikalia i materiały drzewne. Japonia będzie importować z Niemiec Zachodnich potaż, wyroby przemysłu hutniczego, maszyny, barwniki, chemikalia i wyroby farmaceutyczne.

K U B A - W I E L K A B R Y T A N I A

W umowie handlowej zawartej z Kubą w dniu 10 b.m. W. Brytania zobowiązała się do zakupienia w ciągu lat trzech, to jest w r.1951, 1952 i 1953 - 1,5 mln.ton cukru kubańskiego oraz do zezwolenia na przywóz cygar z Kuby do W.Brytanii w latach 1952 i 1953 do wartości \$ 500.000 rocznie.

W zamian za to Kuba obniży opłaty przewozowe od szeregu wyrobów przemysłu brytyjskiego do poziomu uprzywilejowanego, z którego obecnie korzystają towary amerykańskie na rynku kubańskim.

Producenci cukru z terenów Wspólnoty Brytyjskiej wydali oświadczenie, wyrażające zaniepokojenie w związku z zawarciem tej umowy i zwracające uwagę na okoliczność, że została ona zawarta mimo ich sprzeciwu oraz sprzeciwu ich rządów.

LIBAN - NIEMCY ZACHODNIE

Ministerstwo gospodarki Niemiec Zachodnich podało do wiadomości, że między Niemcami Zachodnimi a Libanem został paraflowany nowy układ handlowy. Przewiduje on wymianę towarową na sumę \$ 10 mln.

PORTUGALIA - WŁOCHY

Jak donosi agencja Agefi portugalsko-włoska umowa handlowa z 18 lutego 1950 r. została przedłużona do 18 maja 1952 r., przy czym przewidywany obrót towarowy wyniesie \$ 18 mln. Rozliczenia dokonywane będą podobnie jak poprzednio na podstawie transakcji kompensacyjnych. Na podstawie tej umowy Włochy będą dostarczać Portugalii: tekstylia, przędzę naturalnego jedwabiu, sztuczne włókna, wyroby przemysłu budowy maszyn i tytoń.

RUMUNIA - SZWAJCARIA

Ostatnio Szwajcaria zawarła z Rumunią szereg umów gospodarczych.

Umowa dotycząca obrotów towarowych i płatności zawarta została na okres 1 roku. Płatności dokonywane będą w frankach szwajcarskich za pośrednictwem konta w szwajcarskim Banku Narodowym. Odnosnie do wymiany towarów obydwie rządy zobowiązały się udzielać pozwoleń importowych i eksportowych w ramach ustalonych przez listy towarowe. Przewidywane dostawy rumuńskie obejmują rozmaite towary, które są szczególnie ważne dla zaopatrzenia Szwajcarii m.inn.: zboże, pasze, nasiona, drzewo opałowe, tarcica z drzew liściastych, paliwa płynne i gudron, oraz różne chemikalia. Z szwajcarskich kontyngentów eksportowych należy przede wszystkim wymienić: bydło zarodowe, zegarki, artykuły włókiennicze, barwniki, wyroby farmaceutyczne i różnego rodzaju maszyn.

Osobny protokół reguluje obustronne zobowiązania płatnicze, które powstały jeszcze w okresie trwania starej umowy. Rumuński Bank Państwowy postawi do dyspozycji kwotę 5 mln. franków w celu zaspokojenia wszystkich pretensji szwajcarskich wobec Rumunii w wyniku ustaw nacjonalizacyjnych.

W umowie o odszkodowaniu własności obywateli szwajcarskich w Rumunii rząd rumuński zobowiązał się wypłacić Szwajcarii jako globalne ryczałtowe odszkodowanie sumę 47,5 mln. franków, z tego 30,5 mln. w trzydzieści dni po ostatecznym wejściu w życie umowy, a 17 mln. w szesnastu ratach półrocznych poczynając od 1 lipca 1952 r. Poza tym rząd rumuński dostarczy sumę 50 mln. lei tytułem odszkodowania za przepadłe w latach 1944 i 1945 w Rumunii, towary, stanowiące własność szwajcarską.

Umowy uzyskają ważność po ratyfikacji, jednakże ich prowizoryczne wejście w życie zostało w drodze wymiany not ustalone na dzień 15 sierpnia 1951 roku.

S Z W E C J A - T U R C J A

Szwedzko - turecka umowa handlowa i płatnicza z 7 lipca 1948 została po rokowaniach w Ankarze przedłużona do 15 lipca 1952 i ma być w przyszłości przedłużona automatycznie o rok, o ile jedna ze stron nie wypowie jej wcześniej. Szwedzko - turecki bilans handlowy był w roku ubiegłym prawie zrównoważony, przy eksporcie szwedzkim wynoszącym 26 mln. koron i tureckim, wynoszącym 27 mln. koron.

Szwecja dostarczy Turcji przede wszystkim celulozę, papier, wyroby żelazne i stalowe oraz maszyny i aparaty, w zamian za co otrzymuje od Turcji m.inn. figi, orzechy, tytoń, rudę chromu, makuchy słonecznikowe oraz skóry kozie i owcze.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Przepisy dewizowe

Na podstawie okólnika Banku Centralnego Republiki Argentyńskiej Nr.C.1486, 1487 i 1489 z 6 i 7 sierpnia 1951 zostały włączone następujące towary do listy, stanowiącej załącznik do okólnika dewizowego Nr.1300 z 28.VII 1950 r.: termostaty kompletne do kuchni /poz.5301/, drut trójkątny stalowy, drut stalowy niegalwanizowany ani polerowany, o wielkiej odporności, od Nr.15 wzwyż, używany przez tapicerów /poz.1158, 1160/ i drut stalowy galwanizowany, o wielkiej odporności od Nr.15 do 21 i powyżej Nr.21, używany przy produkcji kabli /poz.162,1163/. Od 7 sierpnia 1951 r. można składać wnioski o pozwolenie dewizowe na import kwiatu piretrum, a od 16.VIII - na import bloków do walcowania.

Argentyński Bank Centralny, okólnikiem Nr.1473 z dn.24.VII.1951 podał do wiadomości, że udzielać będzie pozwoleń dewizowych na import artykułów przeznaczonych do fabrykacji maszyn rolniczych i części zapasowych.

Dnia 27.VII.1951 r. wydany został dekret Nr.14.717 odnośnie do ułatwień przy imporcie produktów przeznaczonych do zwalczania plag szkodników i niszczenia chwastów. Środki te podlegać będą opłacie 6% od wartości zgłoszonej, bez potrzeby wyszczególniania składników.

BELGIA

Reglamentacja handlu zagranicznego

Z dniem 13.VIII.1951 wprowadzony został regulamin Nr.29, zmieniający system reglamentacji handlu zagranicznego. Główne zmiany przedstawiają się następująco:

Przy wizowaniu w upoważnionym banku pozwoleń eksportowych lub deklaracji wg. wzoru B, eksporter winien dołączyć fakturę proforma albo projekt umowy; importer wzgl. eksporter nie powinien się wiązać żadną transakcją z zagranicznym kupcem, dopóki nie uzyska pozwolenia importowego lub eks-

portowego wzgl. nie podpisze deklaracji importowej lub eksportowej oraz do czasu wizowania tych dokumentów przez upoważniony bank.

Zwolnione od wszelkich formalności są następujące transakcje:

- 1/ przywóz i wywóz towarów przez podróżnych /nie w celach handlowych/ do wartości 10.000 fr.
- 2/ import i eksport do wartości 2.500 gr. towarów podlegających licencjonowaniu i nie posiadających charakteru handlowego, lub towarów, podlegających licencjonowaniu, przesyłanych pokazyjnie pocztą, pocztą lotniczą wzgl. koleją.

Za towary nie-posiadające charakteru handlowego uważa się towary w małych ilościach, których później nie można by było oddać do sprzedaży, np. zegarek, torebka.

B R A Z Y L I A

Zakaz importu

Wydział Eksportu i Importu Banku Brazylii nie będzie udzielał pozwoleń na import następujących artykułów: eteru, rur kanalizacyjnych, oprawek metalowych do kredek do ust, suszarek elektrycznych, wywietrzników powietrznych, reflektorów, pasów transmisyjnych do maszyn do wyrobu papierosów i noży do strugów.

B U R M A

Świadectwa pochodzenia

W Burmie przyznano niżej wymienionym Izbowi prawo wydawania świadectw pochodzenia:

- 1/ Union of Burma Chamber of Commerce and Industry
Room No.8, Corporation Building, Rangoon;
- 2/ Burma Chamber of Commerce,
Chartered Bank Building, Rangoon;
- 3/ Burma-Indian Chamber of Commerce
No.66, Edward Street, Rangoon.

C E J L O N

Ogólne licencje importowe

W rozporządzeniu z dnia 3.VII.1951 zostały opublikowane nowe listy towarów, podlegających Open General Licence. Lista Nr.3 O.G.L. ma zastosowanie do wszystkich krajów, z wyjątkiem Australii. Wśród towarów wymienionych na tej liście znajdują się: drób żywy i mrozonny, ciastka i przetwory mączne, ryby w konserwach, owoce konserwowe, konfitury, galarety, marmelady, oleje i tłuszcze, jaszyny w kon-

serwach, zupy w kostkach, miód, tytoń, drzewo, porcelana, cement, zegarki, dywany, pojazdy, artykuły z satyny lub jedwabiu naturalnego i rękawiczki z wyjątkiem gumowych.

E G I P T

Reglamentacja importu środków do tępienia owadów.

Na podstawie ustawy z 20.VI.1951 środki do tępienia owadów winny być importowane w oryginalnych opakowaniach, szczelnie zamkniętych. Na zewnętrznym opakowaniu winno być zaznaczone, że jest to preparat trujący. Na etykiecie winna być podana jakość i ilość składników danego środka, jak również pochodzenie preparatu, nazwa fabryki, przeznaczenie preparatu, sposób użycia i okres ważności.

Dołączyć należy świadectwo Ministerstwa Rolnictwa potwierdzające produkcję tych preparatów w danym kraju. Importer egipski uzyska odpowiednie dewizy do zapłaty, o ile Ministerstwo Rolnictwa, po zbadaniu próbki uzna skuteczność danego środka.

I N D I E F R A N C U S K I E

Kontrola dewizowa

W Indiach Francuskich został wprowadzony nowy system kontroli dewizowej. Bliższe szczegóły będą podane później.

K A N A D A

System kontroli

Zmieniając politykę handlową z państwami obozu pokoju ministerstwo handlu zastosowało system kontroli importu, jako środek umożliwiający w każdej chwili wprowadzenie gospodarki wojennej. Nowy system upoważnia departament do wstrzymania importu z określonego kraju. Departament przedsięwziął kroki dla zrewidowania przepisów odnośnie do pozwoleń eksportowych w celu zwiększenia kontroli eksportu "materiałów strategicznych."

P O R T U G A L I A

Tymczasowy import bez licencji

Import towarów o wartości poniżej 2.500 escudos był czasowo zwolniony od licencjonowania do dnia 31.VII.1951. Okres ten został obecnie przedłużony do 30.IX.1951 r.

Przedłużenie nie zostało rozciągnięte na następujące towary: niektóre tkaniny lniane /poz.401, 402/, sery, agafki, szpilki, guziki, szpilki do włosów, igły, naparstki oraz opony i dętki do pojazdów.

R O D E Z J A P O Ł U D N I O W A

Przepisy importowe

Przepisy importowe, opublikowane w Southern Rhodesja Government Gazette Extraordinary z 30.VI.1951 wprowadzając od 1.VII.1951 zakaz importu, wzgl. importu za osobnym pozwoleniem, następujących towarów: juty i wyrobów z juty, pszenicy i maki pszennej, prosa, ziemniaków, masła, sera, żywych świń, bekonów, wołowiny, kukurydzy i maki kukurydzianej.

Nie wymagają pozwolenia importowego towary przewożone tranzytem, przywożone przez podróżnych do osobistego użytku, dary o wartości do £ 2 i wagi 11 lbs, drzewo opałowe, świeże owoce i jarzyny, produkowane i importowane z Portugalskiej Afryki Wschodniej.

U R U G W A J

Wprowadzenie licencji importowych na niektóre artykuły.

Dekretem z dnia 10.VII.1951 zostały włączone do listy towarów, które mogą być przywożone bez pozwolenia t.zn. na podstawie tzw. systemu "Declaracion Jurada" następujące artykuły: siarka, miedź, kobalt, nikiel, mangan, molibden, cynk i ołów. Dekret ten odnosi się do towarów pochodzących z krajów, z którymi Urugwaj nie jest związany umową handlową.

W I E L K A B R Y T A N I A

Eksport wyrobów metalowych

Ministerstwo handlu wydało ogólne pozwolenie na wywóz wyrobów metalowych /aluminiowych, miedzianych, żelaznych i stalowych/ oraz narzędzi do wszystkich krajów z wyjątkiem Chin i Hong-Kong. Tym samym zarządzeniem zniesiono wszystkie dotychczasowe licencje, dotyczące tych wyrobów.

Ograniczenia eksportowe.

Z dniem 1.VIII.1951 r. Ministerstwo Handlu poddało ograniczeniom eksportu rury na rusztowania /nowych i używanych/ oraz określonych chemikaliów. Jednocześnie zniesiono kontrolę na wywóz niektórych wyrobów żelaznych i stalowych.

Import sadzonek drzew.

Na podstawie łącznego oświadczenia ministerstwa handlu i ministerstwa rolnictwa i rybołówstwa w okresie od 1.VI.51 do 31.V.52, dozwolony będzie na podstawie licencji import ograniczonej ilości sadzonek drzew z Belgii, Danii, Francji, Holandii, Włoch i Zachodnich Niemiec oraz ograniczonej ilości roślin cieplarnianych z Holandii.

Import suchego grochu zielonego i jasnego.

Ministerstwo handlu i ministerstwo wyżywienia podało, że w okresie między 1.IX.51 a 31.III.52 dozwolony będzie na podstawie licencji import suchego grochu zielonego i jasnego z krajów Imperium i z krajów marszallowskich. Zarządzenie to nie dotyczy grochu na nasiona, który podpada pod oddzielne zarządzenie.

C Ł A

A R G E N T Y N A

Import opon

Rząd argentyński zawiesił na okres 6-ciu miesięcy cła importowe na opony o dużych rozmiarach.

B R A Z Y L I A

Clenie maszyn

Okólnik Nr.22 Ministerstwa finansów z 14.VI.1951 r. ustalił procedurę pobierania ceł przy imporcie maszyn i aparatów przywożonych w kilku przesyłkach z jednego lub z kilku krajów. Przesyłki częściowe, które stanowią całość maszyny, są poddane takim samym stawkom jak maszyna kompletna, importowana od razu w jednej przesyłce.

F R A N C J A

Przywrócenie ceł

Rozporządzeniem z dn. 10.VIII.1951 opublikowanym w Journal Officiel z dnia 11.VIII.1951 przywrócono od 17.VIII. cła importowe na pewne gatunki przędzy bawełnianej /poz. 924, 925 i Ex 926/. Stawki celne wynoszą w zależności od gatunku od 15 do 25%.

G U J A N A F R A N C U S K A

Częściowe uchylenie dodatkowej opłaty

Towary, podane poniżej, zostały włączone do listy towarów, od których nie pobiera się przy imporcie dodatkowej opłaty od wartości: słonina, mięso, śmietana, masło, sery, jaja, jarzyny, mąka, oliwa, ryby, wody mineralne, mączki mięsne i rybne, świece, filmy nieme i dźwiękowe, skóry garbowane, niektóre wyroby z ebonitu, nici, sznurki i liny z różnego surowca oraz obuwie.

Opłata ta w wysokości 9.2% od wartości towaru została wprowadzona zarządzeniem z 16.II.1951 r. na wszystkie towary importowane.

K A N A D A

Zmiana ceł

Rząd Kanady wprowadził dalsze zmiany w taryfie celnej celem dostosowania jej do umów zawartych w Torquay. Zmiany zaczęły obowiązywać z dniem 2.VIII.1951 r.

K U B A

Zmiana ceł.

W wyniku umowy handlowej zawartej dnia 10.VIII.1951 między Anglią a Kubą wprowadzone zostały pewne zmiany do kubańskiej taryfy celnej. Zmiany te wchodzi w życie od 9.IX.1951 r. Na podstawie ustawy nr.28 z dn.8.IX.1941 r. od wszystkich prawie pozycji pobiera się dodatkową opłatę w wysokości 20% opłaty celnej.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Rozporządzeniem ministra finansów z 28.VI.1951 r., obowiązującym od dnia 1.VII.1951 wprowadzono pewne zmiany w listach towarów, korzystających od sierpnia 1949 r. z ulg celnych przy imporcie do Niemiec Zachodnich.

Cło zostało zawieszone w odniesieniu do następujących towarów: zboża /poz.1 - 8/, buraki cukrowe /poz.Ex 25/, różne gatunki drzew /poz.Ex.74-79/, tanina /poz.317 N/, guma, gutaperka, balata /poz.Ex.98/.

Z obniżonej stawki celnej korzystają: słód /poz.9/, groch i fasola /poz.Ex.11/, bób jako pasza dla bydła /poz.Ex.12/, nasiona traw /poz.Ex.19/, soki z owoców /poz.59/, mięso zwierząt domowych, z wyjątkiem drobiu /poz.108/, słonina wędzona /poz.Ex.109/, różne ryby /poz.Ex.115/, żywność w konserwach /poz.Ex.219/, kazeina /poz.Ex.373/, ubrania robocze i ochronne /poz.Ex.519/ oraz aluminium w stanie surowym /poz.Ex.844/.

P O R T U G A L S K A A F R Y K A W S C H O D N I A

Zmiana dodatkowej opłaty celnej.

Zarządzeniem Nr.13.608 z dn.14.VII.51 została zawieszona wzgl. zmieniona dodatkowa opłata pobierana od wielu importowanych towarów.

Z A Ł A C Z N I K I

Międzynarodowa współpraca gospodarcza środkiem utrwalenia pokoju

Między wielu innymi uchwałami, mającymi na celu utrwalenie pokoju, Światowa Rada Pokoju postanowiła zwołać w roku bieżącym międzynarodową konferencję ekonomiczną. Celem konferencji, na którą zaproszono ekonomistów, techników, przemysłowców, handlowców i delegatów związków zawodowych wszystkich krajów, jest rozważenie możliwości poprawy stosunków gospodarczych, łączących różne kraje i podwyższenie stopy życiowej ludności.

Przygotowania do międzynarodowej konferencji ekonomicznej znajdują się już w szeregu krajach w pełnym toku. Organizacją zajmuje się międzynarodowy komitet złożony z przedstawicieli różnych sfer handlowych i społecznych.

Jak wiadomo, Związek Radziecki stale okazuje gotowość podtrzymywania i rozwijania współpracy gospodarczej ze wszystkimi krajami na zasadach równouprawnienia i wzajemnej korzyści. Kraj radziecki uważa, że normalny rozwój handlu i stosunków gospodarczych pomiędzy wszystkimi krajami, bez względu na ich ustrój społeczno-ekonomiczny może okazać się poważnym środkiem popierania i utrwalenia pokoju. "Nasza polityka zagraniczna jest jasna - mówi tow. Stalin. Jest ona polityką zachowania pokoju i ożywienia stosunków handlowych ze wszystkimi krajami ... - Kto pragnie pokoju i stara się o nawiązanie interesów z nami ten zawsze znajdzie u nas poparcie".

Państwo radzieckie konsekwentnie wprowadza w życie zasady równouprawnienia w stosunkach handlowych, nie miesza się w sprawy wewnętrzne innych państw i uwzględniania wzajemnych korzyści i interesów.

Przykładem takiej międzynarodowej współpracy gospodarczej, opartej na równouprawnieniu i wzajemnych korzyściach, jest system wzajemnych stosunków gospodarczych między ZSRR a krajami demokracji ludowej. Powiązania gospodarcze, łączące Związek Radziecki z tymi krajami, przyczyniają się do utrwalenia ich niezależności gospodarczej, do rozwoju przemysłu narodowego i do podniesienia dobrobytu mas ludowych. Wzrastające z roku na rok obroty towarowe między Związkiem Radzieckim a europejskimi krajami demokracji ludowej jak również z Chińską Republiką Ludową, nieznaną wpływu kapitalistycznych kryzysów i wahań rynkowych, są trwałą rękojmią dalszych sukcesów wolnych narodów w dziele budowy nowego życia.

Zupełnie inny obraz przedstawiają stosunki gospodarcze między krajami kapitalistycznymi. Im dalej, tym bardziej zdecydowanie podlegają one dyktandum monopolu amerykańskich, ordynarnie gwałcących, dla dogodzenia swym agresywnym planom, interesy narodowe i niezależność innych państw. Przy pomocy planu Marshalla i aparatu paktu północno-atlantyckiego koła rządzące Stanów Zjednoczonych przechwytują w swe ręce władzę nad całym życiem gospodarczym krajów zmarshallizowanych i nad ich handlem zagranicznym.

Lichwiarski plan Marshalla prowadzi do zwijania przemysłu narodowego krajów europejskich, do zdławienia szeregu jego gałęzi, w celu usunięcia konkurencji eksportowi amerykańskiemu. Kraje zachodnio-europejskie zamieniane są na rynki zbytu dla towarów amerykańskich, co powoduje bezpośrednią szkodę dla gospodarki narodowej tych krajów. Handel zagraniczny Europy Zachodniej nabiera coraz bardziej jednostronnego charakteru: import ze Stanów Zjednoczonych do Europy coraz szybciej wzrasta, a eksport z Europy Zachodniej jest wypierany z rynków przez eksporterów amerykańskich. Stany Zjednoczone zagarniają zasoby państw od siebie zależnych i każą im eksportować do Stanów Zjednoczonych surowce i materiały, których brak odczuwają same kraje Europy Zachodniej.

Przeprowadzona z rozkazu Amerykanów militaryzacja gospodarki zachodnio-europejskiej nadaje jej rozwojowi potworny, jednostronny charakter, co nieuchronnie prowadzi do kryzysu ekonomicznego, do wzrostu bezrobocia, zmniejszania konsumpcji cywilnej i obniżania stopy życiowej ludności.

Częścią składową polityki ekspansji i agresji gospodarczej Wall-Street'u jest nacisk, wywierany przez koła rządowe Stanów Zjednoczonych na swoich satelitów, w celu ograniczenia, a nawet niemal zupełnego zaprzestania handlu ze Związkiem Radzieckim, krajami demokracji ludowej, Chińską Republiką Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Pod naciskiem Stanów Zjednoczonych, rządy szeregu państw zachodnio-europejskich ograniczyły już w pierwszych latach powojennych swój eksport do Wschodniej Europy. Według amerykańskich żądań ONZ uchwaliło haniebną decyzję wprowadzenia embargo na dostawy towarów do Chińskiej Republiki Ludowej.

Do Kongresu USA wnoszone są kolejno projekty ustaw, grożących wszelkimi możliwymi karami tym krajom, które nie ulegną rozkazom Amerykanów i nie wyrzekną się handlu z krajami obozu pokoju i demokracji. Nie trudno jest odgadnąć dlaczego wrogowie międzynarodowej współpracy gospodarczej wpadają w wściekłość, ich polityka przerwania normalnego handlu pokojowego napotyka na wciąż wzrastający opór.

Całemu światu wiadomo, że bojkot stosunków handlowych z krajami demokracji ludowej i ZSRR, przeprowadzany przez Stany Zjednoczone i idące na ich pasku rządy

reakcyjne państw kapitalistycznych, nie jest w stanie przeszkodzić gospodarczemu rozwojowi potężnego państwa radzieckiego i opierających się na jego braterskiej, szczodrej pomocy - krajów ludowo-demokratycznych.

Tego rodzaju polityka przynosi szkodę samym Stanom Zjednoczonym a jest szczególnie zgubną dla zmarshallizowanych krajów Europy Zachodniej. Ulegając naciskowi amerykańskich monopolii i ograniczając handel z ZSRR, krajami demokracji ludowej i Chińską Republiką Ludową, kraje zmarshallizowane w znacznym stopniu pogłębiają swoje trudności gospodarcze i swoją zależność od samowoli Stanów Zjednoczonych.

Zmniejszenie handlu ze Wschodem doprowadza do coraz większego braku surowców w krajach zachodnich, do wzrostu bezrobocia i do gorszego zaopatrzenia ludności.

Szerokie masy społeczeństwa krajów zachodnich żądają zaniechania samobójczej polityki ograniczania handlu ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, wznowienia i rozwijania normalnych, międzynarodowych stosunków gospodarczych. Takie żądania dają się słyszeć nie tylko ze strony organizacji demokratycznych, gdzie wchodzi one w skład ich programów walki o niezależność narodową, lecz i ze strony tych sfer kupieckich, których przedsiębiorstwa dławi militaryzacja gospodarki i konkurencja amerykańska. Z ust burżuazyjnych ekonomistów i ze szpalt burżuazyjnych gazet zachodnio-europejskich coraz częściej rozlega się twierdzenie, że bezpośredni interes gospodarzy państw zachodnio-europejskich dyktuje konieczność rozszerzenia handlu ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej gotowe są ze swej strony rozwijać wszechstronnie międzynarodową współpracę ekonomiczną, pod warunkiem przestrzegania równości praw i z uwzględnieniem interesów obu stron.

Inicjatywa Światowej Rady Pokoju w sprawie zwołania międzynarodowej konferencji gospodarczej odpowiada w ten sposób interesom narodowym wszystkich krajów. Inicjatywa ta odbiła się szerokim echem na całym świecie. Na konferencji spotkają się podobnie jak na wszystkich międzynarodowych obradach obrońców pokoju, ludzie różnych poglądów i przekonań, różnej przynależności społecznej, lecz wszyscy złączeni wspólnym dążeniem do pokoju, do międzynarodowej współpracy, wierzący w możliwość i konieczność pokojowego współistnienia różnorodnych systemów gospodarczych. Konferencja ta, jak stwierdza rezolucja Biura Światowej Rady Pokoju, dowiedzie istnienia okoliczności zachęcających do wznowienia normalnych, międzynarodowych stosunków gospodarczych, przyczyniających się do podwyższenia stopy życiowej ludności i służącym w ten sposób sprawie pokoju.

Spółeczeństwo radzieckie gorąco wita zwołanie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej, widząc w niej jedno z ogniw walki ludzi dobrej woli całej kuli ziemskiej o zażegnanie wojny i ocalenie pokoju.

Wyścig zbrojeń i życie gospodarcze Wielkiej
Brytanii w I półroczu 1951 r.

W pierwszym półroczu b.r. życie gospodarcze Anglii rozwijało się pod znakiem dalszego nasilenia militaryzacji. Realizacja olbrzymiego programu zbrojeniowego oraz interwencja bloku anglo-amerykańskiego w Korei pogłębiła już i tak krytyczny stan gospodarki angielskiej, pociągając za sobą zaostrzenie się anglo-amerykańskich sprzeczności i komplikując jeszcze bardziej wewnętrzną sytuację polityczną. Charakteryzując stan gospodarki angielskiej, organ sfer przemysłowo-kupieckich tygodnik "Economist" zmuszony jest stwierdzić, że "sytuacja gospodarcza w połowie br. jest o wiele gorsza niż była w styczniu i znacznie gorsza - co należy szczególnie podkreślić, - niż przed trzema miesiącami..... Trudno powiedzieć, co się może wydarzyć w następnym półroczu".

Prasa angielska zapewnia, że jedną z głównych przyczyn ogromnych trudności, na które napotyka gospodarka angielska jest brak surowców, gdyż Stany Zjednoczone stosują w odniesieniu do Anglii niedostateczne przydziały głównych surowców.

A wszakże, - wszystkim wiadomo, że Imperium Brytyjskie jest największym w świecie kapitalistycznym producentem kauczuku, cyny, antymonu, kobaltu, miedzi, cynku, ołowiu, manganu, wełny juty i szeregu innych podstawowych surowców. Z 26 najważniejszych surowców, - jak stwierdza tygodnik "Economist", Anglia otrzymuje ze Stanów Zjednoczonych w dostatecznej ilości tylko siarkę i molidben oraz częściowo bawełnę i produkty ropy naftowej.

Stany Zjednoczone wywożą natomiast znaczną część surowców z krajów Imperium Brytyjskiego.

Jakże wobec takich faktów traktować skargi prasy angielskiej na rosnącą zależność surowcową Anglii od Stanów Zjednoczonych ?

Przed wszystkim należy pamiętać, że skargi te często noszą charakter umyślnie sztuczny i mają na celu wytargowanie w Waszyngtonie jak największych ustępstw w zakresie "pomocy". Brak surowców odczuwają najbardziej gałęzie przemysłu cywilnego, ponieważ wszystkie najważniejsze surowce przeznacza się przede wszystkim dla przemysłu, pracującego na rzecz przygotowań wojennych.

Monopole amerykańskie starają się uzależnić

Anglię od Stanów Zjednoczonych w sprawie zaopatrywania w surowce i w ten sposób jeszcze silniej związać ją ze swą agresywną polityką. Wykorzystując narzuconą Anglii dewaluację funta szterlinga i jej dążenie do zwiększenia zapasów dolarowych drogą sprzedaży surowców z Imperium Brytyjskiego, Stany Zjednoczone zgromadziły w ciągu ostatniego półtora roku, ogromne zapasy różnego rodzaju surowców. Otrzymawszy z Imperium Brytyjskiego jak również z innych krajów dużą ilość surowców /kaučuk, cyna, wełna itp./. Stany Zjednoczone zastosowały politykę obniżenia cen surowców w strefie szterlingowej, a utrzymując wysokie ceny tych surowców, które same eksportują, zadają poważny cios interesom angielskim.

Sytuacja pogarsza się wskutek tego, że Stany Zjednoczone stosują bezwzględny system kontroli nad rozdziałem surowców dla produkcji bieżącej. W systemie tym odgrywa ważną rolę waszyngtońska t.zw. "Międzynarodowa Konferencja Surowcowa", która jest narzędziem amerykańskich kół rządzących.

Rząd angielski usiłuje z kolei organizować kontratak. Przygotowuje on zwołanie konferencji krajów Imperium Brytyjskiego w sprawie surowców, licząc na zespolenie wysiłku tych krajów w walce przeciw naciskowi amerykańskiemu i ustanowienie kontroli Londynu nad ich eksportem surowcowym.

Zanim jednak to nastąpi, gospodarka angielska odczuwa coraz większe trudności. Mimo lokalnych zakłóceń, spowodowanych brakiem pewnych surowców, wskaźniki produkcji przemysłowej Wielkiej Brytanii wykazują, że poziom jej w ciągu pierwszych pięciu miesięcy wzrósł o blisko pięć procent w porównaniu z odpowiednimi miesiącami ubiegłego roku. Wynikałoby z tego, że na tym odcinku przewidywanie "Economic Survey" było wyjątkowo trafne. Wyciąganie takiego wniosku jest jednak przedwczesne. Przede wszystkim skutki dyslokacyjne produkcji zbrojeniowej jeszcze nie wystąpiły ponieważ programy produkcyjne są dopiero na próbnym etapie organizacyjnym. W planie uzupełnienia stanu obrabiarek w przemyśle zbrojeniowym przewidziano zakup ponad 15.000 obrabiarek wartości 1.120 mln. Dostawy tych obrabiarek, zamówionych zarówno w kraju jak i zagranicą, ukończone mają być pod koniec pierwszej połowy 1952 r. W miarę wprowadzania coraz to większej ilości obrabiarek i maszyn do procesu produkcyjnego zwiększy się zapotrzebowanie na surowce ze strony przemysłu zbrojeniowego i wtedy dopiero w pełni wystąpią trudności na tle zapewnienia dostatecznych dostaw surowców na potrzeby przemysłu cywilnego.

Brak pewnych surowców, a przede wszystkim metali nieżelaznych, spowodowany zmniejszeniem importu w miesiącach wiosennych wywołał pewne lokalne zmniejszenie produkcji. Poważniejszych skutków uniknięto przez użycie zapasów. Niemniej w przewidywaniu nadchodzących trudności wprowadzono kontrolę zużycia metali kolorowych na potrzeby produkcji cywilnej. W najbliższym czasie przewidywane jest wprowadzenie kontroli nad zużyciem stali.

Z dostępnych w tej chwili materiałów i odnoszących się do stanu zapasów zasadniczych surowców w Wielkiej Brytanii i obejmujących dane do kwietnia br. wynika, że nastąpiło pewne zwiększenie się zapasów drzewa miękkiego, miedzi, ołowiu, i siarki natomiast nastąpił dalszy spadek posiadanych zapasów stali, złomu, cynku i kauczuku.

Zmiany w stanie zapasów w miesiącach marcu i kwietniu 1951 r. w porównaniu z grudniem 1950 roku ilustruje poniższe zestawienie:

Zapasy surowców w Wielkiej Brytanii
/w tysiącach ton/

	grudzień 1950	marzec 1951	kwiecień 1951
stal	997	848	800
złom	618	408	348
cynk	36	35	32
miedź	104	108	115
ołów	62	32	25
cyna	8,8	1,8	1,9
drzewo miękkie /std/	216	202	maj 315
kauczuk	38	47	46
siarka	81	85	96
wełna /mln lb/	200	192	---
bawełna	285	280	283

Z powyższej tabeli wynika uderzający spadek zapasu stali i złomu. Zagadnienie produkcji stali jest istotnym zarówno jeżeli chodzi o produkcję przemysłową na potrzeby cywilne jak i na produkcję zbrojeniową. Od poziomu produkcji stali zależeć również będzie zakres w jakim wykonany zostanie program inwestycji przemysłowych, budownictwa mieszkaniowego i inwestycyjnego oraz prac o charakterze społecznym.

W chwili obecnej produkcja stali utrzymuje się na poziomie nieco niższym, niż przewidywane osiągnięcie 16.5 mln ton stali w ciągu roku. Ponieważ w ciągu ubiegłych miesięcy na zaspokojenie bieżących potrzeb produkcyjnych podejmowano przeciętnie z zapasów po 50.000 ton, wynikałoby zatem, że Wielka Brytania ma w tej chwili deficyt, wynoszący około 600.000 ton stali rocznie.

Według doniesień prasy trzy wielkie zakłady przemysłu metalowego zaczęły ograniczać pracę wskutek braku stali, jednocześnie skrócono dzień pracy w szeregu przedsiębiorstwach pracujących na potrzeby cywilne. Od lipca wprowadzono bezwzględny system rozdziału stali celem pokrycia potrzeb przemysłu wojennego. W końcu czerwca "Times" z niepokojem donosił, że zapasy stali, w najlepszym wypadku będą w ostatnich miesiącach br. o 10 % mniejsze niż w końcu roku ubiegłego.

Powodem niedostatecznej produkcji stali jest brak rudy i złomu. Dostawy rudy zagranicznej zmniejszyły się w I półroczu do 570.000 ton w porównaniu z 800.000 ton

w r.1950. Wobec ograniczenia eksportu węgla z Wielkiej Brytanii zmniejszyły się możliwości uzyskania większych dostaw z dotychczasowych źródeł, ponieważ dostawy rudy żelaznej np. ze Szwecji uzależnione są od wysokości eksportu węgla brytyjskiego do tego kraju. Poza to zapotrzebowanie na rudę we wszystkich krajach zachodnio-europejskich wzrosło na skutek powszechnych zbrojeń, narzuconych przez Stany Zjednoczone paktem północno-atlantyckim. Czynione są również starania o zwiększenie produkcji rudy krajowej /nisko procentowej/ jednak możliwości są ograniczone i ruda importowana jest podstawowym warunkiem należytej produkcji. Ostatnio Wielka Brytania zawarła szereg umów na dostawy większych ilości rudy z Ameryki Północnej, jednak trudności transportowe /brak odpowiednich statków do przewożenia rudy/ mogą okazać się zbyt wielkie i transporty rudy amerykańskiej mogą nie zdążyć na czas, by wyrównać ubytek rudy importowanej z innych źródeł.

Drugim ważnym składnikiem produkcji stali jest złom. Dotychczas głównym źródłem dostaw złomu były Niemcy Zachodnie. W ubiegłym roku import złomu z tego źródła spadł o blisko 75 %. W maju Niemcy dostarczyły około 25.000 ton złomu w porównaniu z 200.000 ton, dostarczonymi w maju 1950 roku. Problem dostaw złomu niemieckiego w przyszłości jest czynnikiem, o który rozbijają się toczące się od maja rokowania handlowe anglo-niemieckie. Początkowo Wielka Brytania otrzymała przyrzeczenie dostaw w wysokości 25.000 ton miesięcznie, t.j. 50 % niemieckiej kwoty eksportowej. Później jednak władze niemieckie oświadczyły, że nie będą mogły nawet i tej kwoty zapewnić, a to na skutek amerykańskich żądań dostaw złomu do Stanów Zjednoczonych. Sprawa rozdziału niemieckiej kwoty eksportowej złomu jest w tej chwili przedmiotem rozmów pomiędzy rządami brytyjskim i amerykańskim.

Obecny poziom produkcji stali utrzymano przez czerpanie z zapasów, które jak wynika z powyżej podanej tabeli, w ciągu pięciu miesięcy spadły blisko o połowę, oraz przez intensywną kampanię zbiórki i oszczędzania złomu w kraju.

Niedostateczny napływ surowców do przemysłu stalowego, a co za tym idzie niewystarczająca produkcja stali i półfabrykatów już wywarły swój wpływ na przebieg produkcji w przemyśle, dla których podstawowym surowcem jest żelazo i stal. Przemysł budownictwa okrętowego, posiadający niezwykle dużo zamówień na budowę statków /rok 1950 i początek r.1951 przyniósł znaczny napływ zamówień, zwłaszcza na statki-cysterny/ ma trudności w otrzymywaniu dostatecznych i regularnych dostaw stali i w związku z tym już nastąpiły pewne opóźnienia w terminach ukończenia zamówień.

Wobec niepewności co do przyszłego poziomu produkcji stali i wysokości dostaw, przemysł okrętowy odmawia przyjmowania dalszych zamówień, względnie nie przyjmuje zobowiązań co do terminu dostaw. Podobne wiadomości nadchodzą z przemysłu maszynowego, który z tych samych przyczyn pozbawiony został możliwości uzyskania nowych zamówień eksportowych, względnie zmuszony był do unieważnienia poprzednio przyjętych.

W przemyśle budowlanym brak pewnych wyrobów stalowych doprowadził już do wytworzenia się czarnego rynku. Przedsiębiorcy budowlani, stojąc w obliczu możliwości wstrzymania prac na skutek braku potrzebnego materiału, zakupują je od innych przedsiębiorców, którzy w danej chwili ich nie potrzebują, płacąc ceny prawie podwójnie wyższe od cen urzędowych. Prace budowlane w Wielkiej Brytanii prowadzone są przeważnie przez samorządy z funduszków publicznych i zgoda ich na tego rodzaju transakcje po cenach czarnorynkowych otwiera szerokie pole do nadużyć w gospodarce pieniądzem publicznym.

Brak dostatecznych dostaw stali, a przede wszystkim blachy stalowej wpłynął na obniżenie się produkcji przemysłu samochodowego. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy bieżącego roku produkcja samochodów osobowych spadła o 6 % w porównaniu z ubiegłym rokiem, a produkcja pojazdów mechanicznych dla celów handlowych i przemysłowych jest również nieco niższa niż w ubiegłym roku. Biorąc pod uwagę, że eksport pojazdów mechanicznych jest dla W. Brytanii jednym z głównych źródeł uzyskiwania walut zagranicznych, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie, spadek produkcji tej gałęzi przemysłowej może mieć bardzo poważne następstwa.

Trudności piętrzące się przed przemysłem stalowohutniczym są nie tylko natury produkcyjnej. W lutym br. większość przemysłu hutniczego przejęta została przez państwo mimo niezwykle gwałtownych opozycji sfer kapitałistycznych. Akcja przejmowania nie jest jeszcze zakończona, ale wywłaszczeni, względnie mający zostać wywłaszczonymi i posiadacze akcji starają się wszelkimi sposobami utrudnić pracę nowo stworzonej korporacji publicznej, zarządzającej w imieniu państwa przemysłem. Działalność przeciwko nowo powstałej korporacji przejawia się w świadomie szkodliwej gospodarce zapasami surowców i fabrykatów oraz w wywieraniu nacisku na personel i zarząd powołany do pracy korporacji by odmawiał przyjęcia nominacji. Minister zaopatrzenia stwierdził w parlamencie, że w stosunku do przemysłu stalowego stosowany jest sabotaż i że rząd będzie musiał rozważyć wprowadzenie sposobów dla przeciwdziałania tej akcji.

Pewne ograniczenie produkcji nastąpiło w przemysłach używających metali nieżelaznych. Wynika to z wprowadzonych ograniczeń użycia metali nieżelaznych dla produkcji cywilnej, w których to zarządzeniach zakazano użycia miedzi do produkcji szeregu artykułów powszechnego użytku jak naczynia elektryczne, galanteria, okucia itp. oraz zredukowano dostawę cynku na potrzeby produkcji cywilnej o 40%, co już odbiło się na poziomie produkcji baterii i akumulatorów.

Wobec grożącego braku cynku, Ministerstwo Zaopatrzenia udzieliło zezwolenia na wznowienie produkcji kopalń cynku w północnej Walii, które to kopalnie były nieczynne od r. 1921.

Produkcja tych kopalń rozpocznie się z początkiem drugiej połowy br. i przynieść ma po 25 ton ołowiu i

cynku tygodniowo. Opracowuje się również projekty wznowienia produkcji w opuszczonych kopalniach w okręgu Derby i Somerset.

Z początkiem roku, na skutek drastycznego obcięcia eksportu przez Stany Zjednoczone, istniało poważne niebezpieczeństwo braku kwasu siarkowego. Wprawdzie po konferencjach w Waszyngtonie uzyskano pewne zwiększenie dostaw jednak ciągle poniżej normalnego zapotrzebowania. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 1951 r. uzyskano ze Stanów Zjednoczonych 195.000 ton, podczas gdy normalne zapotrzebowanie w tym okresie wynosiło 220.000 ton. W maju br. wprowadzono ścisłe racjonowanie siarki i kwasu siarkowego przy czym dostawy do przemysłu sztucznego jedwabiu, przemysłu chemicznego produkującego farby, przemysłu papierniczego i przemysłu nawozów zredukowane zostały o około 20 %. Na skutek braku siarki produkcja kwasu siarkowego w Wielkiej Brytanii spadła o 14 %. Celem uniezależnienia się do pewnego stopnia od wahań w dostawach zagranicznych opracowuje się plany budowy trzech fabryk kwasu siarkowego z piryków i anhydrytu. Ukończenie budowy tych fabryk i rozpoczęcie produkcji przewidziane jest na koniec 1952 względnie początek 1953 roku.

Spadek krajowej produkcji papieru, a zwłaszcza papieru gazetowego oraz spadek importu był przyczyną wprowadzenia ograniczenia zużycia papieru dla prasy codziennej i tygodniowej o 25 %.

Przemysł tekstylny na skutek trudności, jakie istniały w dostawach bawełny i wełny, nieco zmniejszył produkcję. Zapotrzebowanie jednak na tekstylia w ubiegłym okresie było bardzo znaczne zwłaszcza jeżeli chodzi o tekstylia wełniane. Produkcja sztucznego jedwabiu nieco spadła w pierwszym kwartale br. na skutek wyżej opisanych trudności w dostawach kwasu siarkowego, w następnych miesiącach jednak poprawiła się dzięki bardziej ekonomicznemu zużyciu surowca oraz dzięki uzyskaniu pewnych dodatkowych ilości kwasu ze źródeł nieamerykańskich.

Na przemyśle tekstylnym skoncentrowana jest w tej chwili uwaga, ponieważ otrzymał on dodatkowe zadania eksportowe. Produkcja zbrojeniowa spowoduje spadek eksportu maszyn i wyrobów przemysłu metalowego i straty w tej dziedzinie będą musiały być wyrównane przez ekspansję innych gałęzi, a głównie tekstylii. Zadanie to nie będzie łatwe do wykonania, gdyż brak ciągle pewności w jaki sposób kształtować się będą dostawy surowców. Jeżeli chodzi o dostawy bawełny to podobnie jak to miało miejsce w wypadku siarki, dostawy jej ze Stanów Zjednoczonych były ostatnio ograniczone.

Japonia szybko odzyskuje swój potencjał przemysłowy i staje się coraz bardziej groźnym konkurentem brytyjskim w handlu zagranicznym. Zachęcana ostatnio wysuniętymi propozycjami pokojowymi i popierana przez Stany Zjednoczone Japonia zajmuje coraz bardziej agresywne stanowisko w stosunku do zagadnień handlowych z obszarem szterlingowym, a z Wielką Brytanią w szczególności. O ile chodzi o teksty-

lia to rynki Dalekiego Wschodu podzielone są na strefę wpływów brytyjskich i japońskich. Wielka Brytania pozatem importuje duże ilości półfabrykatów japońskich celem przeróbki i reeksportu w formie wyższego gatunkowo towaru. W ten sposób ma ona zapewnione rynki zbytu i przewagę jakościową nad towarem konkurencyjnym. Podział rynków zachwiany został przez Chiny Ludowe, które były dotychczas doskonałym rynkiem zbytu zwłaszcza dla przemysłu japońskiego. Pozbawiona Chin Japonia rozpoczyna obecnie zagony na tereny Azji południowo-wschodniej, należące dotychczas do Wielkiej Brytanii. W ubiegłych latach konkurencja przemysłu japońskiego polegała na niskich cenach. Przemysł japoński przez wyzysk robotników w przedsiębiorstwach i tkalniach mógł ofiarować swoje wyroby po cenach znacznie niższych od cen brytyjskich. Ostatnio jednak różnice cen nieco wyrównały się /japońskie poszły w górę/, ale Japonia usiłuje obecnie wejść w sferę będącą dotychczas domeną brytyjską to jest w sferę jakości towaru. Eksport surowki bawełnianej z Japonii został ograniczony i Japonia sama zamierza przeprowadzać procesy farbowania i uszlachetniania tkanin i w ten sposób z jednej strony przemysł brytyjski pozbawić surowca, a z drugiej strony zastąpić produkty brytyjskie wyrobami własnymi.

Miejsce Japonii jako producenta o niskich kosztach produkcji /na skutek niskich płac/ zajmują obecnie Indie i mimo, że rozwój indyjskiego przemysłu tekstylnego postępuje niezwykle powoli /Anglia jest głównym dostawcą maszyn tekstylnych, a na maszyny amerykańskie trzeba mieć dolary, którymi również rządzi Londyn/ znaczenie jego o ile chodzi o daleko-wschodnie rynki tekstylne nie może być lekceważone przez przemysł tekstylny brytyjski.

Jeżeli chodzi o przemysł tekstylny wełniany to przyszły rozwój produkcji zależeć będzie od rozwiązania zagadnienia rozdziału wełny surowcowej na potrzeby cywilne i wojskowe. Mimo, że produkcja wełny surowej wzrasta, zapotrzebowanie na normalne zaspokojenie potrzeb produkcji cywilnej przewyższa około 10% podaż wełny. Dodając do zapotrzebowania cywilnego ilości wełny potrzebne na produkcję wojskową i na zapasy strategiczne w Stanach Zjednoczonych i w państwach zachodnio-europejskich okazuje się, że dostępna w tej chwili ilość wełny jest niedostateczna na pokrycie wszystkich tych potrzeb. Zakupy na cele wojskowe i strategiczne były przyczyną fantastycznego wzrostu cen wełny surowej w początku bieżącego roku. Wstrzymanie zakupów przez Stany Zjednoczone spowodowało spadek cen wełny a jednak poziom cen niektórych gatunków jest jeszcze ciągle znacznie wyższy, nawet o 100 % od poziomu cen przed wybuchem wojny koreańskiej. Wysokie ceny wełny surowej wpłynęły oczywiście na wyżkę cen wyrobów tekstylnych.

Do trudności, wywołanych przeszkodami w uzyskaniu dostatecznych dostaw surowców zagranicznych, dołączają się w tej chwili problemy natury czysto wewnętrznej, a to energetyczny i transportu. Wpływ ich na przyszłe kształtowanie się produkcji i sytuacji gospodarczej Wielkiej Brytanii będzie prawdopodobnie decydujący.

W jesieni ubiegłego roku na skutek wzrastającej dysproporcji zapotrzebowania i produkcji węgla istniało niebezpieczeństwo kryzysu energetycznego, zwłaszcza w wypadku specjalnie niekorzystnej pogody, o co w Anglii nie trudno. Istniała możliwość powtórzenia się wypadków z zimy 1947 r., w którym to okresie na skutek trudności transportowych, spowodowanych opadami śnieżnymi i braku odpowiednich zapasów, produkcja przemysłowa została unieruchomiona. Obawa przed możliwością powtórzenia się kryzysu energetycznego zmusiła rząd do wprowadzenia ograniczeń w zużyciu węgla i energii elektrycznej, do ograniczenia eksportu węgla oraz dla uzupełnienia posiadanych zapasów do importu węgla ze Stanów Zjednoczonych. Szczęśliwie dla przemysłu brytyjskiego zima była stosunkowo łagodna i nie spowodowała przeszkód w transporcie tak, że mimo niedostatecznej produkcji węgla w stosunku do zapotrzebowania, udało się przy pomocy manipulacji zapasami i przez wprowadzenie wyżej wspomnianych ograniczeń uniknąć poważnych przerw w produkcji. Gorzej było jednak w dziedzinie zaopatrzenia w energię elektryczną. Zdolność produkcyjna siłowni nie wystarcza na pełne zaspokojenie zapotrzebowania przemysłowego i na cele domowe w okresie zimowym. W miesiącach zimowych dochodziło na skutek tego do licznych przeciążeń sieci i w następstwie do przerw w dostawach prądu. Również w pewnych okęgach i w okresach dużego nasilenia zapotrzebowania przewencyjnie stosowano przerwy w dostawach prądu unieruchamiając przez to produkcję. Mimo, że plan rozbudowy siłowni jest realizowany konsekwentnie i że rocznie przybywa urządzeń o wydajności około jednego miliona kwh - podobnie jak w węglu zapotrzebowanie na energię przekracza obecną zdolność produkcyjną siłowni.

Przyczyny tego, że Wielka Brytania, do niedawna drugi po Stanach Zjednoczonych producent węgla na świecie, stoi dzisiaj w obliczu braku tego artykułu są liczne i geneza ich sięga w przeszłość. W chwili obecnej najważniejszą przyczyną jest to, że poziom zatrudnienia mimo postępującej mechanizacji jest zbyt niski i nie pozwala na takie zwiększenie wydobywania, które zaspokoiliby wszystkie potrzeby. Górnictwo w Wielkiej Brytanii cierpi z jednej strony na odpływ ludzi i na brak dostatecznego napływu młodego narybku z drugiej strony. Powodem takiego stanu jest to, że górnictwo w porównaniu z innymi zawodami nie zapewnia należytych zarobków i warunków pracy, a wymaga znacznie większego i niebezpiecznego wysiłku. To też górnicy względnie potencjonalni kandydaci na górników, wolą szukać pracy w innych przemysłach.

Celem zahamowania odpływu i zachęcenie do wstępowania do pracy w górnictwie z początkiem roku przyznano górnikom pewne podwyżki płac, pensje emerytalne - dodatkowe w stosunku do powszechnych pensji starczych - a od przyszłego roku - drugi tydzień płatnego urlopu. Czy te świadczenia łącznie z przyszłą podwyżką płac /która wobec niezwykle silnej w obecnej chwili pozycji Związku Zawodowego Górników/ jest nieunikniona, wpłyną na poprawę sytuacji zatrudnienia, trudno to przewidzieć. Sądząc z doświadczeń ostatnich mie-

sięcy, po zimowej podwyżce płac i przyznanych dalszych koncesjach, jeżeli chodzi o warunki pracy, udało się osłabić tempo odpływu, ale nie udało się zwiększyć rekrutacji nowego młodego narybku. Przypuścić zatem można, że na tym odcinku nie nastąpi żadna zasadnicza poprawa, zwłaszcza, że nabierający rozpędu przemysł zbrojeniowy ofiaruje liczne rodzaje dobrze płatnej, czystej i bezpiecznej pracy. Nie mogąc liczyć na dostateczny napływ krajowych sił roboczych brytyjski przemysł węglowy rekrutuje Włochów do pracy w kopalniach. Planowane jest sprowadzenie około 5-ciu do 7-miu tysięcy robotników włoskich. Pierwsze partie zworbowanych Włochów przechodzą już w Anglii przeszkolenie górnicze.

Drugą przyczyną "kryzysu energetycznego" jest wyższy od przewidywanego wzrost zapotrzebowania wewnętrzne- go na węgiel. Stosunek w jakim rośnie wewnętrzne zużycie węgla jest znacznie szybszy od wzrostu wydobycia węgla, mimo, że przemysł zbrojeniowy nie wywiera jeszcze pełnego wpływu na wysokość zapotrzebowania.

W pierwszym półroczu br. wydobyto 112,8 mln ton węgla to jest o 2,6 mln ton więcej, niż w pierwszej połowie 1950 roku. Wydobycie węgla kopalnianego było o 3,7 mln ton wyższe niż w ubiegłym roku, wydobycie węgla odkrywkowego w omawianym okresie było o 1,1 mln ton niższe. Zwiększenie wydobycia węgla kopalnianego osiągnięto przez pracę dodatkowej sobotniej zmiany. System pracy przez sześć zmian w tygodniu, zamiast obowiązujących pięciu, zaniechany został na przeciąg miesięcy letnich i jak wynika z cyfr dotyczących produkcji węgla z ostatnich tygodni czerwca i pierwszych tygodni lipca, poziom wydobycia w tych tygodniach był niższy od poziomu wydobycia w odpowiednich tygodniach 1950 roku.

Spożycie wewnętrzne w pierwszych sześciu miesiącach 1951 r. w wysokości 108 mln ton było o prawie 4 mln ton wyższe od spożycia w pierwszym półroczu 1950 roku. Po zaspokojeniu zatem zapotrzebowania wewnętrznego pozostało na pokrycie eksportu i na uzupełnienie zapasów niecałe 4 mln ton węgla z bieżącej produkcji. Eksport łącznie z bunkrem w omawianym okresie wyniósł nieco ponad 5 mln ton, to jest o 50 % mniej niż w 1950 roku. Ponieważ bunkier ma pierwszeństwo i zmniejszenie dostaw na potrzeby żeglugi w porównaniu z dostawami w ubiegłym roku było stosunkowo nieznaczne, główne obciążenia nastąpiły w eksporcie, który zmniejszył się do poziomu zaledwie 25 % w porównaniu z eksportem w 1950 roku.

Dotychczas sprowadzono 1,8 mln ton węgla ze Stanów Zjednoczonych przez co wyrównano różnicę, jaka istnieje między ogólnym poziomem wydobycia, a łącznym zapotrzebowaniem.

Zapasy węgla w omawianym okresie nieco wzrosły, poziom ich jednak jest jeszcze ciągle zbyt niski. Przy obecnym stanie produkcji węgla mało prawdopodobnym jest by udało się je doprowadzić w okresie letnim do potrzebnej na okres zimowy wysokości 18 mln ton. W tych warunkach

dalszy import węgla amerykańskiego /drogiego i wymagającego zapłaty w dolarach/ wydaje się nieunikniony przy równoczesnym prawie zupełnym wstrzymaniu eksportu węgla krajowego.

Przy omawianiu problemów energetycznych wspomnieć również należy o zaopatrzeniu w ropę i produkty naftowe przez upaństwowienie w Persji Towarzystwa Anglo-Iranian Oil Company. Pomijając zagadnienia polityczne i prestiżowe oraz następstwa utraty aktywów bardzo dochodowej inwestycji eksploatacyjnej z punktu widzenia zaopatrzenia energetycznego utrata ropy perskiej spowoduje deficyt w zaopatrzeniu w ropę w wysokości około 3 mln ton rocznie. Deficyt ten jednak może być uzupełniony przez zwiększenie produkcji na innych obszarach, zwłaszcza w Kuwajcie, względnie przez zakup ropy z innych źródeł. Bardziej dotkliwą jest utrata największej na świecie rafinerii w Abadanie. Zastąpienie jej jeżeli chodzi tylko o zaopatrzenie wewnętrznego rynku brytyjskiego będzie niezmiernie trudne do czasu ukończenia planu rozbudowy rafinerii krajowych, co nie nastąpi przed 1953 rokiem. Najbardziej dotkliwą jednak jest utrata sieci rozprawdzającej produkty ropy perskiej, z której czerpano bardzo wysokie zyski i która stanowiła trzon zaopatrzenia imperialnego w produkty naftowe.

Trudności energetyczne skłoniły ministerstwo energetyki do powołania specjalnego komitetu, którego zadaniem jest przeanalizowanie wytworzonej sytuacji oraz opracowywanie projektów środków zaradczych. Komitet spełniał będzie rolę organu doradczego ministra w zakresie polityki energetycznej, zarówno bieżącej jak i długofalowej.

Podobnie jak w górnictwie węglowym tak i w transporcie kolejowym główną przyczyną piętrzących się trudności jest odpływ rąk roboczych. Pracownicy kolejowi, którzy mieli najmniejszy udział w przyznawanych ostatnio podwyżkach płac, prawie masowo przechodzą do innych zawodów. Fala odpływu obejmuje nie tylko niższe szczeble robotników, ale i pracowników fachowych jak rzemieślników, maszynistów, drużyny przetokowe, obsługę sygnałów itd. W następstwie odpływu powstają luki, które nie zawsze można natychmiast uzupełnić. Cierpi na tym regularność przewozu. Ostatnio miały miejsce wstrzymanie ruchu pewnych pociągów towarowych. Ruch osobowy ograniczony został jeszcze w zimie ze względu na oszczędność węgla. Zwiększany normalnie na okres letni ruch pociągów osobowych został opóźniony o blisko miesiąc i wprowadzono go w zakresie znacznie mniejszym niż w latach ubiegłych. Ruch pasażerski zresztą w ostatnich miesiącach słabnie, natomiast ruch towarowy przybiera na sile i koleje w tych warunkach nie są w stanie podołać przewozom. Na stacjach tworzą się zatory i czas trwania przewozu towarów przedłuża się. Koleje brytyjskie przeżywają również bardzo silny kryzys finansowy. Mimo 16 % podwyżki przywozowych stawek towarowych wiosną br., wpływy kolei są niewystarczające na pokrycie kosztów operacyjnych i obciążeń wynikających ze spłaty odsetek i sum należnych za wyłączenie. Wysokość odszkodowania ustalona została niezwykle korzystnie, zwłaszcza jeżeli się

weźmie pod uwagę, że już przed znacjonalizowanie koleje były deficytowe, a wypłacane w tym czasie dywidendy były częścią subsydiów państwowych, z których koleje wtedy korzystały.

Zagraniczny handel angielski stojący na usługach podżegaczy wojennych rozwija się nienormalnie. Minister finansów, Gaitskall, zmuszony był niedawno przyznać, że trwający wzrost inflacji na całym świecie "oddziaływuje w znacznym stopniu na ceny naszego importu, a przez to i na ceny naszego eksportu". Globalny import na przestrzeni pięciu miesięcy wyniósł £.1.499 mln, a eksport - £.1.096 mln. Oznacza to, że w bilansie handlowym Anglii powstał w tym okresie deficyt w wysokości 403 mln podczas gdy całoroczny deficyt roku 1950 wynosił 153 mln.

Deficyt angielskiego bilansu handlowego pokrywają dochody z tak zwanego "eksportu niewidocznego", to jest dochody, uzyskiwane z inwestycji zagranicznych, z przewozu towarów angielskimi okrętami, turystyki itd. W obecnych warunkach dochody te stale kurczą się. Ponieważ znaczna część floty angielskiej zajęta jest transportem dla potrzeb wojny w Korei, a handel z Chinami faktycznie nie istnieje, frachty okrętów angielskich zostały znacznie ograniczone. Zawiodły również nadzieje na duży dopływ dolarów od gości cudzoziemskich na Festiwal Brytyjski. W ten sposób wątpliwa staje się nadzieja załatwienia luki w angielskim bilansie handlowym zyskami z "eksportu niewidocznego". Rząd angielski widzi możliwość wyrównania bilansu płatniczego w szybkim podwyższeniu eksportu, jednak brak surowców prowadzi do zwijania przedsiębiorstw pracujących na eksport. Na rynkach światowych wzrasta coraz bardziej konkurencja ze strony Niemiec Zachodnich i Japonii, których przemysł i handel znajduje się pod kontrolą Stanów Zjednoczonych.

Pod ich naciskiem Anglia prowadzi samobójczą politykę faktycznego wyrzeczenia się niezbędnego jej handlu ze Związkiem Radzieckim, Chinami i krajami demokracji ludowej. Waszyngton usiłuje zabronić krajom od siebie zależnym wywożenia 1.700 rodzajów towarów do krajów demokratycznych.

Ogłaszając program zbrojeniowy, który w ciągu najbliższych trzech lat pochłonie £.4.700 mln rząd zapowiedział, że realizacja tego programu wymagać będzie bardzo drastycznego obniżenia stopy życiowej najsłabszych mas. Komentując ostatnio kształtowanie się sytuacji gospodarczej w świetle ogłoszonych cyfr o zmianach w stanie zapasów złota, rząd stwierdził, że wbrew jego intencji poziom spożycia wewnętrznego w I-szym kwartale br. wzrósł o przeszło £.200 mln czyli po uwzględnieniu wzrostu cen o 5 %.

W kwartale tym wzrost wydatków społeczeństwa na żywność był wynikiem wzrostu cen. Natomiast zakupy odzieży wzrosły o 16 %, a zakupy artykułów trwałych do użytku domowego wzrosły o 12 %. Wzrost zakupów odzieży i artykułów do użytku domowego, jak o tym świadczą jeszcze niekompletne dane za pierwsze miesiące II-go kwartału, miały charakter

wyjątkowy. W obawie przed mającymi nastąpić dalszymi wzrostami cen ludność dokonywała większych zakupów, chroniąc się w ten sposób przed utratą wartości pieniądza. Na skutek nieustannej wyżki cen wartość funta jako siły nabywczej wynosiła w maju 14 sh 10 d. w porównaniu z 20 sh. w 1945 r. Stosunek ten obliczony przez ministerstwo skarbu, w oparciu o wskaźnik cen detalicznych, nie oddaje należycie realnej zmiany wartości funta, ponieważ wskaźnik cen detalicznych nie daje właściwego obrazu zmian.

W związku z ponurymi perspektywami angielskiego życia gospodarczego, rząd brytyjski ucieka się coraz częściej do wypróbowanego środka, jakim jest dalsze ograniczenie produkcji na użytek wewnętrzny, celem powiększenia eksportu towarów, które Anglia może jeszcze sprzedać na rynkach zagranicznych. Bezpośrednim następstwem takiej polityki jest coraz większe obniżanie się stopy życiowej mas pracujących. Od roku 1945 zdolność nabywoza funta szterlinga spadła o 25%. W okresie ostatnich trzech lat ceny artykułów spożywczych i towarów przemysłowych wzrosły dwu lub dwa i pół-krotnie. Rok 1951 znamionuje nowy, katastrofalny wzrost cen. W ciągu marca, kwietnia i maja zwykowały ceny 65 najróżniejszych artykułów spożywczych i towarów przemysłowych. Na początku roku masło zdrożało o 25%, margaryna o 40%, mięso o 22%, odzież - o 23%, obuwie o 30-50% itd.

Stały poziom wydatków społeczeństwa na artykuły żywnościowe przy równoczesnym wzroście cen tych artykułów świadczy, że ilościowo spożycie się zmniejsza. Rosnące koszty utrzymania powodują spadek oszczędności społecznych. Z jednej strony oszczędności podejmowane są na uzupełnienie bieżących, a niewystarczających zarobków, z drugiej strony spadek wartości nabywczej pieniądza jest czynnikiem unicestwiającym oszczędności. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy przewaga podjętych wkładów nad nowymi depozytami wyniosła blisko £ 50 mln.

Ograniczenie poziomu spożycia wewnętrznego dokonane będzie nie tylko przez podwyższenie cen artykułów, będących przedmiotem bezpośredniego spożycia, ale również przez ograniczenie świadczeń społecznych, które poprzednio były bezpłatne, a które w przyszłości wymagać będą opłat ze strony zainteresowanych, zmniejszając tym samym sumy będące w ich dyspozycji na zaspokojenie innych potrzeb.

Ostatnio wprowadzono opłaty za pomoc dentystyczną i okulistyczną, stwarzając w ten sposób wyłom w zasadzie, że pomoc i opieka lekarska w ramach społecznej służby zdrowia jest bezpłatna. Ograniczono subsydia żywnościowe i wszelkie zatem zmiany cen przerzucone zostaną na konsumenta, a skutki tego odczują warstwy najmniej zarabiające oraz ci, którzy utrzymują się z emerytur, pensji starożyńskich i inwalidzkich.

Z innych przejawów inflacyjnych na rynku wewnętrznym wspomnieć należy o silnym wzroście kredytu bankowego. Do końca maja br. kredyt bankowy wzrósł o £ 212 mln. Przyczyną wzrostu był w pewnej mierze wzrost cen surowców

i zwiększony przez to koszt utrzymywania zapasów oraz coraz silniejsze tendencje do korzystania z taniego kredytu na cele nieprodukcyjne.

Pewne przejawy zmiany polityki kredytowej przez banki prywatne wyraziły się w podniesieniu stopy procentowej pobieranej za przekazy bankowe, jeżeli chodzi o kredyt wewnętrzny i stopy dyskontowej przy akceptacji akredytyw zagranicznych. Mówi się również o możliwości podniesienia stopy procentowej od pożyczek hipotecznych.

Dalszym dowodem narastania sił inflacyjnych jest zwiększenie przez Bank of England powierniczego obiegu pieniądza o £ 50 mln do £ 1.400 mln. Zwykle w okresie letnim następuje sezonowe zwiększenie zapotrzebowania na banknoty, które to zapotrzebowanie zaspakajał Bank of England dodatkową emisją, wycofywaną jednak z obiegu po zakończeniu okresu urlopowego. W ubiegłym roku jednak dodatkowo wypuszczonych banknotów nie wycofano i nie jest pewnym czy uda się je wycofać i w bieżącym roku, brak bowiem dotychczas danych, na których możnaby oprzeć przewidywania, że siły inflacyjne słabną.

Wiadomość o możliwości pokojowego załatwienia konfliktu koreańskiego została entuzjastycznie przyjęta przez społeczeństwo angielskie. Prawdopodobnie pod wpływem jego nastrojów minister surowców i minister obrony Wielkiej Brytanii pozwolili sobie wyrazić nieśmiało przypuszczenie, że uregulowanie konfliktu koreańskiego mogłoby osłabić nieco w Anglii obecny wyścig zbrojeń, grożący krajowi katastrofą gospodarczą. Za oceanem zabrzmiał natychmiast groźny pomruk, który podzielał z błyskawiczną szybkością: Attlee i Morrison pośpiesznie odwołali oświadczenie swoich kolegów i zapewnili, że rząd Partii Pracy nawet nie pomyślał o jakimkolwiek ograniczeniu programu zbrojeń.

Tak oto angielski rząd Labour Party znowu okazał przed całym światem gotowość składania mas ludowych do ponoszenia wielkich ofiar w imię interesu monopli angielskich i amerykańskich.

E R R A T A

Na str.	w i e r s z		j e s t	powinno być
	od góry	od dołu		
1	4		Osiągnięcia kochło- żników Gruzji	Osiągnięcia kołcho- żników Gruzji
3		7	kilka	kilkaset
6	6		Cenosjan	Cuncosjan
10	4		środkiem	ośrodkiem
10	10		dostarczającego	dostarczanego
13		11	ofiarowują	ofiarowując
13		3	Uczestnicy w dysku- sji	Uczestnicy dyskusji
14	12		uzależnienia	udzielania
17	7/8		coraz nowe	coraz to nowe
17		17	eksportu wynosząc	eksportu masła, wynosząc
18	20/21		70 mld. marek fiń- skich w pierwszym półroczu 1951 r.	70 mld. marek fińskich.
20		14	Pozostaje	Powstaje
21	11		§ 269 mln.	§ 284 mln.
22		17	w bieżącym miesiącu	w lipcu
37	3		zatwierdziły udziele- nie	postanowiły udzie- lić
41		14	wartości £ mln.	wartości £ mln.3
41		3	"Monthly Review"....	"Monthly Review"...
45	4		1.355.7	1.352.7
52		15	w dniu 10 b.m.	w dniu 10 sierpnia
52		9	opłaty przewozowe	opłaty przywozowe
54	4		przedłużona	przedłużana
58	8/9		wprowadzając	wprowadzają
58	9		wzgl. importu	wzgl. import
7 zał. 1/2			materiałów i odno- szących się	materiałów odno- szących się.

